

2022

Innehåll

1 Inledning.....	3
1.1 Hur har vi arbetat med årets uppföljning?.....	3
1.2 Sammanfattning av viktiga insikter från uppföljningen	4
2 Uppföljning av RUS 2022.....	5
2.1 Uppföljning av RUS prioriterade områden och handlingsplaner	5
2.2 Ökad inkludering	5
2.2.1 Nuläge.....	5
2.2.2 Resultat vi uppnått i det regionala utvecklingsarbetet.....	6
2.2.3 Utmaningar.....	7
2.3 Barn och ungas förutsättningar att möta sin framtid	7
2.3.1 Nuläge.....	7
2.3.2 Resultat vi uppnått i det regionala utvecklingsarbetet.....	8
2.3.3 Utmaningar.....	8
2.4 Omställning till ett långsiktigt hållbart näringsliv och en cirkulär ekonomi	8
2.4.1 Nuläge.....	8
2.4.2 Resultat vi uppnått i det regionala utvecklingsarbetet.....	9
2.4.3 Utmaningar.....	10
3 Viktiga perspektiv	11
4 Vad händer i genomförandet av RUS?	12
4.1 Omvärld	12
4.1.1 På gång på EU-nivå.....	13
4.1.2 På gång på nationell nivå	13
4.2 Ett utmaningsdrivet genomförande av RUS	14
4.3 Expeditioner som en del av genomförandet	14
4.4 Regional finansiering för hållbar utveckling	15
4.5 Behov av nya förflyttningar.....	18
5 Bilagor	19
Bilaga 1: Uppföljning av RUS-indikatorer.....	19
Bilaga 2: Tabell - handlingsplanernas påverkan på effektmålen	54

1 Inledning

En attraktiv och pulserande region för alla är Örebro läns regionala utvecklingsstrategi 2022-2030. Strategin uppdaterades i april 2022. De som varit med och tagit fram RUS och som tillsammans ska genomföra den är Partnerskapet för regional utveckling som består av länets kommuner, Region Örebro län, Handelskammaren Mälardalen, Örebro Universitet, Länsstyrelsen, RF-SISU och Örebro läns bildningsförbund.

RUS hanterar gemensamma långsiktiga utmaningar där samverkan krävs. Syftet är att skapa bästa möjliga framtid för oss som bor och verkar i vårt län. Visionen är att vara Sveriges hjärta. En attraktiv och pulserande region för alla.

Den regionala utvecklingsstrategin ingår som en länk i en kedja av styr- och policydokument i flera nivåer, från de globala hållbarhetsmålen och Agenda 2030 till policydokument och verksamhetsplaner på lokal nivå.

RUS utgår från de tre övergripande målen: Stark konkurrenskraft, Hög och jämlik livskvalitet och God resurseffektivitet som omfattar de tre hållbarhetsdimensionerna: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. Genomförandet av RUS sker i de 10 prioriterade områdena som beskriver nuläge och utmaningar, önskvärt läge 2030 samt strategiska inriktningar för de närmaste åren för att nå det önskvärda läget.

Bild 1: RUS mål och prioriterade områden.

Eftersom RUS övergripande mål omfattar de tre dimensionerna av hållbarhet och ska bidra till en hållbar utveckling är RUS Örebro läns bidrag till Agenda 2030.

Agenda 2030-målen är beroende av varandra och odelbara. Det innebär att det inte går att jobba med ett mål i taget och att alla tre dimensioner av hållbar utveckling hela tiden måste samverka. Detta gäller även för RUS.

Syftet med Uppföljning 2022 är att ge en beskrivning av hur vi arbetat med årets RUS-uppföljning, resultatet av uppföljningen, samt vilka förflyttningar vi tillsammans behöver fokusera på framåt.

1.1 Hur har vi arbetat med årets uppföljning?

Uppföljningen av RUS är en del av genomförandet och ska ligga till grund för agerande. Därför är den ett viktigt verktyg i det regionala utvecklingsarbetet. Syftet är att ge oss vägledning om vad vi behöver kraftsamla extra kring.

RUS omfattar många områden och sträcker sig till 2030. Målet med uppföljningen är att identifiera var de största gapen mellan vårt önskvärda läge och vårt nuläge finns, för att veta vad vi ska fokusera lite extra på de närmaste åren. Det beror både på hur länet utvecklas i relation till målen och på omvärldsfaktorer som påverkar utvecklingen.

Årets uppföljning består av hur vi mår och hur det går för det geografiska området Örebro län som dels följts upp kvantitativt med indikatorer i RUS. Det har även följts upp kvalitativt genom uppföljning av RUS 10 prioriterade områden, insatser och projekt, samt genom brett deltagande i olika workshops av medarbetare och chefer på Region Örebro län. Det har även skett en kvalitativ uppföljning av arbetet med genomförandet - samverkan kring RUS:ens mål och prioriterade områden.

Årets RUS-uppföljning har identifierat ett antal gap mellan nuläge och önskvärt läge. I detta dokument ges en nulägesbild av läget i länet och det vi har gjort, samt en orientering av trender och händelser i omvärlden och politiska strategier på EU- och nationell nivå som påverkar det regionala utvecklingsuppdraget. Detta kan sedan vägleda oss om vilka nya förflyttningar som behövs de närmaste åren.

1.2 Sammanfattning av viktiga insikter från uppföljningen

RUS-uppföljningen har identifierat tre stora gap mellan nuläge och önskvärt läge i RUS där vi behöver göra flera stora förflyttningar, dvs där vi behöver kraftsamla tillsammans i länet.

Kraftsamlingarna handlar om:

- Ökad inkludering
- Stärka barn och ungas förutsättningar att möta sin framtid
- Omställning till ett långsiktigt hållbart näringsliv och en cirkulär ekonomi

Inom ramen för kraftsamlingarna har RUS-uppföljningen identifierat behov av förflyttningar inom länet de närmaste åren som berör flera eller alla områden i RUS:

- Ökad omställningstakt
- Ökad elektrifiering
- Säkrad energiförsörjning
- Fossiloberoende
- Säkrad livsmedelsförsörjning
- Likvärdiga förutsättningar
- Bra uppväxtvillkor för barn och unga
- Attraktivitet för kompetens och etableringar

2 Uppföljning av RUS 2022

2.1 Uppföljning av RUS prioriterade områden och handlingsplaner

RUS-uppföljningen har identifierat tre stora gap mellan nuläge och önskvärt läge i RUS där vi behöver göra flera stora förflyttningar, dvs där vi behöver kraftsamla tillsammans i länet.

De identifierade kraftsamlingarna är strategiska inriktningar på en RUS-övergripande nivå, där man tänker in alla samhällets dimensioner. De går tvärs i genom RUS:ens alla 10 prioriterade områden. Det här innebär inte att vi släpper allt annat vi gör, utan kompletterar arbetet och får hjälp att navigera framåt, tillsammans över områdes- och organisationsgränser.

RUS-uppföljningen förordar att stärka upp samverkan och utvecklingskapacitet inom dessa kraftsamlingar de närmaste åren för att gå från vårt nuläge till önskvärt läge för Örebro län.

Kraftsamlingarna handlar om:

Ökad inkludering - Hur kan en mer jämlik utbildningsnivå skapas i länet och öka delaktigheten i samhället för en socialt hållbar utveckling?

Stärka barn och ungas förutsättningar att möta sin framtid - Hur kan vi tillsammans bidra till att fler fullföljer och avslutar sin grundläggande utbildning i hela länet? Att måluppfyllelsen i grund- och gymnasieskolan ökar? Att fler klarar gymnasiet samt att skillnader mellan olika grupper minskar?

Omställning till ett långsiktigt hållbart näringsliv och en cirkulär ekonomi - Hur kan en långsiktig och hållbar omställning av Örebro län skapas för att nå målet om att Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsland? Hur kan en utveckling av näringslivet som är långsiktig och hållbar främjas?

Nu följer en presentation av läget i länet kopplat till de tre kraftsamlingarna, vilka resultat vi uppnått i det regionala utvecklingsarbetet, samt vilka utmaningar vi ser framåt. Nuläget baseras på olika typer av indikatorer. Viktigt att komma ihåg är att dessa indikatorerna är på samhällsnivå, vilket gör att många olika saker påverkar utfallet, till exempel en pandemi, eller konjunktursvängningar – och det går inte att direkt härleda utfallet till det vi gör inom ramen för RUS-arbetet.

I bilaga 1 finns samtliga RUS-indikatorer redovisade, så långt det går uppdelat på kön, ålder, socioekonomi, ursprung och geografi.

2.2 Ökad inkludering

2.2.1 Nuläge

Om vi bara tittar på genomsnittet, så har länets invånare högre utbildningsnivå, inkomstnivå och sysselsättningsgrad än tidigare och den allmänna hälsan är god. Men när vi bryter ner det utifrån ett jämställdhets, jämlikhets och geografiskt perspektiv så ser vi stora skillnader som dessutom ökar. Personer med sämre livsvillkor – det vill säga de som har lägre utbildningsnivå, sämre ekonomi och de som saknar arbete – mår sämre och har sämre förutsättningar än personer med bättre livsvillkor.

Andelen med eftergymnasial utbildning ökar. Vid senaste mätningen 2021 hade andelen ökat för både kvinnor och män i Örebro län, men skillnaden mellan kvinnor och män har också ökat. Örebro län har generellt lägre andel med eftergymnasial utbildning jämfört riket. I Örebro län har utrikes födda kvinnor generellt sett lägre utbildningsnivå än kvinnor födda i Sverige. Utrikes födda män har större andel både förgymnasial och eftergymnasial utbildning än män födda i Sverige. Det finns en stor inomregional skillnad, från 22 procent i Ljusnarsberg till 47 procent i Örebro.

Övergång till högre studier ökade under pandemin, mellan 2020 och 2021. Kvinnor går över till högre studier i högre utsträckning än män.

Kunskapsnivån i näringslivet har en svag uppåtgående trend, framförallt bland kvinnor. Andelen i riket ökar mer än i länet både bland kvinnor och män. Kvinnor står för en högre kunskapsnivå än män. Stor regional skillnad, från 6 procent i Degerfors till 18 procent i Örebro.

Högre förtroende för hälso- och sjukvård. Mellan 2019 och 2020 var det en relativt stor ökning i andelen som har stort eller mycket stort förtroende för hälso- och sjukvården i sin helhet, framförallt bland kvinnor. Mellan 2020 och 2021 var andelarna oförändrade både bland kvinnor och män. Örebro län har haft en högre andel jämfört med riket sedan mätningen började 2016 men riket har närmat sig Örebro län de senaste åren.

Sysselsättningsgraden har en uppåtgående trend, men påverkades negativt under pandemin. Mellan 2019 och 2020 sjönk sysselsättningsgraden i Örebro län från 78,8 procent till 77,8 procent. Liknande nedgång skedde även på riksnivå. Andel sysselsatta är generellt lägre bland kvinnor jämfört med män. Andelen är också generellt lägre hos utrikes födda jämfört med födda i Sverige. Hos personer med högre utbildningsnivå är sysselsättningsgraden generellt högre. Det finns inomregionala skillnader, från 69 procent i Ljusnarsberg till 85 procent i Lekeberg.

Antalet öppna arbetslösa och arbetssökande i program har minskat sedan peaken 2020 och ligger nu nära nivåerna som innan pandemin. Särskilt ungdomsarbetslösheten har minskat. Däremot har antal långtidsarbetslösa minskat något senaste halvåret, men ligger fortfarande på betydligt högre nivåer än innan pandemin.

2.2.2 Resultat vi uppnått i det regionala utvecklingsarbetet

Den samlade bilden är att trenden mot ökade skillnader mellan olika grupper och geografiskt är stark, trots att vi har gjort flera förflyttningar genom vårt regionala utvecklingsarbete. Samtliga resultat som står under Stärka barn och ungas förutsättningar att möta sin framtid gäller även för Ökad inkludering.

Coronapandemins effekter har slagit ojämnt inom befolkningen och lett till insikter om att vi behöver behandla olika grupper olika för att nå jämlikhet. Nya statliga medel för att arbeta med nära vård, hälsa och psykisk hälsa har kunnat användas i samverkansarbetet. Samverkan mellan kommun, civila aktörer och hälso- och sjukvården har fått ett ökat fokus, där frågan om särskilda insatser för sårbara grupper prioriteras i högre grad än förut. Effekterna av detta arbete kan ses mer långsiktigt.

Fler yrkesvuxutbildningar utifrån det regionala arbetslivets behov har utvecklats. Information är framtagen så att fler ska kunna göra normbrytande utbildningsval och marknadsföring samordnas regionalt. Det är generellt fler vuxna utrikesfödda som har behov av utbildning på gymnasial nivå, men även andra grupper har behov av yrkesutbildning eller yrkesväxling. Effekter på medellångsikt innebär att arbetsgivare kan rekrytera fler med rätt kompetens. Det som främst bidragit till förflyttningen är statliga medel och förändrade stadsstödsbidragsregler, samt regional samverkan.

Vi ser ökad samverkan mellan skola och arbetsliv som långsiktigt förväntas leda till fler medvetna val och att fler fullföljer sin utbildning. Det som främst bidragit till förflyttningen är det ÖMS-gemensamma projektet #vägled som bidrar till att skapa och stimulera hållbara och mer strukturerade former för vägledning för studie- och yrkesval. Dessutom bidrar regionala SYV-nätverk för grundskola och gymnasieskola och två regionala program/branschråd som har skapats under hösten.

Kulturaktörer och civilsamhället har inte kunnat genomföra utåtriktad verksamhet under coronapandemin. Samtidigt har pandemin lett till att civilsamhället har fått en stark roll i hanteringen av krisen. Kulturen i länet har utvecklats och nått nya målgrupper genom kultur utomhus, fler besökare i kulturmiljöer och digital verksamhet. Studieförbunden har nått nya målgrupper genom digital utveckling. Folkbiblioteken har stärkt sin roll. Samverkan mellan olika aktörer i länet och nationellt har ökat genom krisen.

2.2.3 Utmaningar

En försämrad folkhälsa påverkar hela vårt uppdrag. Länets aktörer behöver jobba mer tillsammans över samhällsområden för att skillnader mellan grupper inte ska bli ännu större. Vi behöver använda relevanta nätverk och mötesplatser. Socioekonomiska strukturer är svåra att bryta. Vi behöver förhålla oss till skillnader i förutsättningar för olika grupper och territoriellt för att kunna nå ökad jämlikhet och jämställdhet.

2.3 Barn och ungas förutsättningar att möta sin framtid

2.3.1 Nuläge

Generellt har Örebro län länge haft en låg måluppfyllelse i grund- och gymnasieskolan i nationella jämförelser och färre ungdomar än i riket når behörighet till gymnasieskolan. Vid sidan av undervisning i skolan har fritid, uppväxtvillkor, segregation och föräldrars situation stor betydelse för utveckling av kunskaper och kompetenser. Psykisk hälsa är en viktig faktor för möjligheten att klara av skolan. Flickor uppger i lägre grad än pojkar att de mår bra.

Framtidstro bland unga minskade under pandemin. I början av år 2020 genomfördes undersökningen Liv & hälsa ung strax innan pandemin hade börjat eskalera. Där hade framtidstron ökat bland både tjejer och killar. Killar har en högre framtidstro än tjejer. För att följa upp om ungdomars livssituation såg annorlunda ut ett år senare med en världsomfattande pandemi genomfördes i början av 2021 en uppföljande undersökning i ett urval av länets skolor. Bland tjejer hade andelen som såg ganska eller mycket ljus på framtiden för sin personliga del minskat från 78 till 70 procent och bland killar från 84 till 77 procent.

Ungas självskattade hälsotillstånd minskade under pandemin. Mellan 2017 och 2020 sågs en liten ökning i självskattat hälsotillstånd både för killar och tjejer i år 2 på gymnasiet. I uppföljningen 2021 hade det minskat något totalt sett i hela undersökningen, från 73 till 70 procent.

Trygghet i närmiljön, åk 9 har minskat 2020 jämfört med 2017. Skillnaden mellan tjejer och killar kvarstår, där killar känner sig tryggare än tjejer.

Mellanmänsklig tillit har minskat. Andelen killar och tjejer både för de i åk 9 och år 2 på gymnasiet som känner tillit till andra människor har minskat år 2020 jämfört med 2017. I den uppföljande undersökningen 2021 hade andelen tjejer som känner tillit till andra människor minskat ytterligare (bland killar fanns ingen statistiskt säkerställd skillnad). Det finns stora inomregionala skillnader, från 28 procent Ljusnarsberg till 61 procent Lekeberg.

Barn i ekonomiskt utsatta familjer har ökat från år 2014 och framåt, men stod still i den senaste mätningen 2020. Nivåerna för Örebro län är högre än rikets. Det finns stora inomregionala skillnader, från 43 procent i Hällefors till 15 procent i Lekeberg.

Lägst behörighet till gymnasiet i riket. Örebro län ligger sist i landet när det gäller behörighet till gymnasiet. År 2020 och 2021 ökade resultaten i de flesta län, inklusive Örebro län. Det kan inte uteslutas att coronapandemin påverkat själva betygssättningen och resultaten kanske därför inte är helt jämförbara med tidigare år. Flickor har högre behörighet till gymnasiet än killar. Utrikesfödda har lägre behörighet än de födda i Sverige.

Andel som slutfört gymnasieutbildning inom fyra år ökar. Senaste mätningen, 2021, visar att andelen som slutfört gymnasieutbildningen inom fyra år har ökat jämfört med föregående år. Det är framförallt kvinnors andel som ökat jämfört med föregående år. Kvinnor ligger på en högre nivå än män. Örebro län ligger högre än riket och även högre än jämförbara län, dvs Södermanland, Östergötland, Jönköping, Kronoberg, Uppsala.

2.3.2 Resultat vi uppnått i det regionala utvecklingsarbetet

Det finns trender i samhället som försämrar barn och ungas möjligheter att möta sin framtid – försämrad folkhälsa som stärkts under pandemin, ökade skillnader i hälsa och livsvillkor, den upplevda ökade otryggheten i samhället samt klimatomställningen som går för långsamt. Vi har ändå gjort förflyttningar genom vårt regionala utvecklingsarbete. Samtliga resultat som står under Ökad inkludering gäller även för detta område.

Liv & hälsa ung 2021 – ett år in i pandemin, visar att pandemin inneburit försämringar för barn och ungas allmänna hälsotillstånd, tandhälsa och psykiska välbefinnande. Fysisk aktivitet och matvanor har försämrats, likaså tillit till andra (flickor), utsatthet av vuxen i sin närhet, deltagande i föreningsaktivitet samt framtidstro för sin personliga del. Nya statliga medel för att arbeta med barns psykiska hälsa har kunnat användas i samverkansarbetet, vilket har satt fokus på att stärka barn och ungas förutsättningar att möta sin framtid.

Vi ser en ökad samverkan i länet för att ge barn och unga rätt förutsättningar att möta sin framtid, med det långsiktiga målet om ökad måloppfyllelse i skolan. Region Örebro län samordnar och utvecklar relevanta nätverk och aktörerna prioriterar samverkan. Flera projekt har bidragit till förflyttningen och de båda gymnasienätverken Gysam och Gysär kompletteras med de fristående skolorna, vilket gynnar ungdomar i hela länet.

Koldioxidutsläppen har minskat i länet, men långt ifrån tillräckligt för att nå målen. En omställning måste ske i samhället, vilket är avgörande för barn och ungas framtid.

2.3.3 Utmaningar

Vi behöver jobba ännu mer tillsammans över samhällsområden för att barn och unga ska få en god folkhälsa och kunna bidra till vårt hållbara näringsliv och samhälle framöver. Vi behöver öka delaktigheten och utgå från barnets perspektiv när vi genomför insatser i det regionala utvecklingsarbetet.

2.4 Omställning till ett långsiktigt hållbart näringsliv och en cirkulär ekonomi

2.4.1 Nuläge

En av länets – och hela världens – största utmaningar är klimatutmaningen som kräver en stor omställning i samhället. Den innebär att behöver minska våra utsläpp, bli mer energieffektiva och det behövs satsning på cirkulära affärsmodeller, teknikutveckling och hållbara innovationer. Denna omställning ställer nya krav på länets kompetensförsörjning.

Investeringar i FoU har ökat något sedan 2015. Fördelat på sektorer i Örebro län så är företag störst med 65 procent, följt av universitetet med 20 procent, samt regioner med 11 procent.

Färre företagsetableringar under pandemin. Senaste mätningen från 2020 visar att antal företagsetableringar från svenska och utländska företag i Örebro län sjönk jämfört med 2019 vilket troligtvis var en följd av pandemin, motsvarande förändring sågs även i hela riket. Mellan 2016-2019 ökade antalet företagsetableringar varje år.

Fler nystartade företag och färre konkurser. Förutom i början av pandemin, ser vi inte någon ökning av antalet konkurser och antal nystartade företag har varit högre 2020 och 2021 än åren dessförinnan. Men pandemin har ändå drabbat vissa näringar hårt, särskilt delar av besöksnäringen och kulturnäringen.

Antal gästnätter föll kraftigt 2020 till följd av restriktionerna kring pandemin. 2021 ökade antalet men var fortfarande betydligt lägre jämfört med före pandemin.

Produktionsvärde för areella näringar har ökat 2021 jämfört med tidigare år. Det är framförallt spannmål som har ökat från 2018 till 2019. Mellan 2019 och 2020 ökade i första hand produktionsvärdet för kött och andra animaliska produkter, mycket beroende på högre priser. Mellan 2020 och 2021 minskade volymen spannmål men värdet var oförändrat.

Jordbruksmarken fortsätter minska. Under 2021 fortsätter den nedåtgående trenden. Även i övriga landet minskar jordbruksmarken. Målkonflikt finns med andra mål. Till exempel behöver många kommuner bygga bostäder för att få en bostadsmarknad i balans, vilket kan få negativa effekter för jordbruksmarken.

Produktiviteten har ökat i länet. BRP per sysselsatt gick upp något i Örebro län mellan 2019 och 2020, medan den minskade i jämförbara län.

Energieffektiviseringen har stadigt förbättrats de senaste åren. Senaste mätningen från 2019 visar en liten försämring jämfört med 2018 men över tid är trenden ändå sådan att det är möjligt att nå målet till år 2030.

Utsläpp av växthusgaser minskar, men för långsamt. Senaste mätningen är från 2019 och visar en minskning jämfört med 2018. Trots det är förändringstakten troligtvis för långsam för att målvärdet ska kunna nås till 2030. Utsläpp från transporter har minskat med 24 procent sedan 2010 men utgör fortfarande den största delen av utsläppen.

2.4.2 Resultat vi uppnått i det regionala utvecklingsarbetet

Vi har gjort förflyttningar genom vårt regionala utvecklingsarbete för ett mer hållbart näringsliv. Trots det går klimatomställningen för långsamt och vi behöver fortsätta arbeta för en omställning av näringslivet för att skapa konkurrenskraft.

Etableringen av Wa3rm - Sveriges grönaste industriprojekt – skapar över 200 nya gröna jobb och Sveriges största växthusbaserade tomatodling. De cirkulära lösningarna kan locka till sig fler etableringar och öka utvecklingsmöjligheterna för länet. Det som främst bidragit till etableringen är långsiktigt strategiskt arbete med tydliga innovationsstrategiska prioriteringar i Business Region Örebro med en god samverkan mellan kommuner, BRO, företag och myndigheter för att marknadsföra Örebroregionen som ett attraktivt investeringsalternativ.

Energieffektivisering hos företag sker i allt större grad. Investeringsstakten av solceller i små och medelstora företag har ökat. Skogens betydelse i energi- och klimatfrågor har belysts. Koldioxidutsläppen har minskat i länet, men långt ifrån tillräckligt för att nå målen

Vi har visat på nya framtidslösningar för ökad takt i klimatomställningen. Vi har genomfört insatser för att öka det hållbara resandet i länet och deltagit i framtagande av gemensamma krav för upphandling, bland annat för hållbara transporter och energikartläggning. Vi har arbetat med visualisering av tekniska och beteendemässiga lösningar för energieffektivisering. Påverkansarbete genom bland annat fastighetsnätverket och politiska inspel har lett till lagändring för energidelning mellan fastigheter.

Inom kollektivtrafiken har åtgärder genomförts för en snabbare busstrafik i Örebro stad, utökat reseutbud för tågtrafiken i Mälardalen och fortsatt arbete med hållbara bränslen.

Det har varit ökat fokus på utbyggnad av digital infrastruktur och dialog och prioritering enligt den nya stödformen. Det som främst bidragit till förflyttningen är arbetet i Läns-IT-gruppen för prioriterade byggnader, samt en ökad dialog mellan det offentliga och privata om digital infrastruktur.

Ett industriellt utvecklingscentrum har initierats i länet, tack vare ett stärkt industriellt utvecklingsarbete. Det möjliggör en tydligare rollfördelning mellan innovationssystemets aktörer och bidrar till en effektivare leverans mot företagen. Det som främst bidragit till förflyttningen är analyser som visat på ett glapp i främjandeinsatser från spets till bredd. Samtidigt skapades en gemensam och ökad förståelse och kunskap kring industrins betydelse för den regionala ekonomin samt industrins

förutsättningar för hållbar utveckling.

Fortsatt mobilisering runt AI bidrar till ökad omställningstakt och till datadriven samhällsutveckling. Det som främst bidragit till förflyttningen är långsiktigt strategiskt arbete i det regionala innovationssystemet med tydliga innovationsstrategiska prioriteringar.

Långsiktigt strategiskt arbete med att främja det unga entreprenörskapet har lett till att entreprenörskapet hos barn och unga är starkt. Vi har stärkt finansieringen av Ung företagsamhet (UF), som premierar hållbarhet och som haft rekordmånga elever. ENSA-projektet möjliggjorde spridning av konceptet Ung Drive från en till sju kommuner.

2.4.3 Utmaningar

Omställningen till ett långsiktigt hållbart näringsliv och en mer cirkulär ekonomi måste gå vidare. Det finns mer att göra inom industrin, inom transportområdet och inom upphandling. En utmaning som vuxit sig allt starkare är länets kraftförsörjning i och med den ökande elektrifieringen. Vi behöver fokusera mer på vilka kompetenser som kommer att vara viktiga i framtiden och anpassa insatser efter det.

Även den sociala dimensionen behöver vägas in – t.ex. hur ser barn och unga sin framtid i Örebro's hållbara näringsliv och hur kan personer som lever i utanförskap vara med och bidra? Hur stimulerar vi nya former av företagande? Hur använder vi vårt främjandesystem till att stötta teknikutveckling, digitalisering och innovationer för att skapa en hållbar omställning?

3 Viktiga perspektiv

I RUS anges fem perspektiv som vi alltid ska ha med oss i arbetet.

Jämställdhet - Kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sitt eget liv. Jämställdhet är en förutsättning för en hållbar utveckling och det finns ett samband mellan jämställdhet och ekonomisk tillväxt.

Barn och unga - Alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Goda uppväxtvillkor skapar en positiv tro på framtiden och ger en grund för att känna tillit till samhället.

Internationellt samarbete - I en global värld finns det samhällsutmaningar som lokala eller regionala aktörer inte kan lösa på egen hand. Ett internationellt perspektiv på vårt regionala utvecklingsarbete stärker handlingsförmågan, vilket ökar Örebro läns attraktivitet och konkurrenskraft.

Inkludering - Alla människor behöver känna tillit, trygghet och kontroll över den egna situationen för att kunna vara med och bidra till samhället. När fler är med och bidrar i samhället, ökar hela länets konkurrenskraft och människor får högre livskvalitet.

Att tänka nytt - Vi lever i en värld som förändras snabbt. Samhällsförändringarna innebär både utmaningar och möjligheter för en hållbar regional utveckling. Vi behöver vara modiga, kreativa och förändringsorienterade och utveckla arbetssätt som vägleder oss vid komplexa utmaningar.

4 Vad händer i genomförandet av RUS?

4.1 Omvärld

Förändringar och trender i omvärlden påverkar förutsättningarna för oss i Örebro län. Megatrender är stora kraftiga förändringar som påverkar oss alla, vare sig vi vill eller inte. De är långvariga, omfattande och har djupgående påverkan på alla delar av samhället – näringsliv, politik, kultur, ekonomi och inte minst på enskilda medborgare. Fem megatrender: globalisering, digitalisering, urbanisering, demografiska förändringar samt hållbarhetsfokus, driver i sin tur andra trender. Megatrenderna verkar inte var för sig, utan påverkar varandra i komplexa samband och för med sig ett omvandlingstryck. Genom att följa trenderna kan vi möta det kända och även vara bättre förberedda för att möta okända utmaningar och vända dem till möjligheter.

De trender som beskrivs nedan är viktiga för vårt läns utveckling, drivs av megatrenderna och påverkas av dem på olika sätt.

Större omvärldstryck på regionerna är tydligt med förändrade värdekedjor och ett oroligt säkerhetspolitiskt läge. Ukrainakriget leder till ökad inflation och ökade priser på drivmedel, el, livsmedel mm och räntehöjningar.

Näringslivet och arbetsmarknaden är i omvandling med en snabb teknisk och digital utveckling. Industrin genomgår en strukturomvandling. Användning av AI (artificiell intelligens) brett i samhället har stor potential. Cirkulära affärsmodeller och hållbara innovationer blir alltmer viktigt för näringslivet. Detta skapar i sin tur ett behov av ny kompetens. Det verkar ha blivit ett strukturellt skifte på arbetsmarknaden, där det står alltmer klart att vi inte återgår till det traditionella arbetssättet med att alltid vara på plats på kontoret. Att inte vara så bunden till en fysisk arbetsplats leder troligen att fler människor rör sig i en större geografi. Det kan påverka stadsbilden med färre fysiska kontor, den framtida kollektivtrafiken och utbyggnad av laddinfrastruktur och bredband.

Läget för klimatet är akut och **klimatutmaningen kräver omställning** och att samhället klimatanpassas. Utsläppen av växthusgaser behöver fortsättningsvis minska radikalt. Ökad elektrifiering inom transportsektorn och industrin är viktigt för att nå nettonollutsläpp. Samtidigt kan brist på elkapacitet leda till hinder för företagsetableringar.

Demografiska utmaningar innebär att färre behöver försörja fler. Pandemins huvudsakliga påverkan på demografin är framför allt relaterad till minskad invandring. Att fler invandrar än utvandrar har under lång tid varit den enskilt starkast drivande faktorn i befolkningsökningen i vårt län.

Städerna växer och landsbygderna har slutat minska, men det finns olika förutsättningar för landsbygderna i länet och här kan distansarbete skapa nya möjligheter. Det gör att tillgång till digital infrastruktur är avgörande och vi har en ojämn tillgång till bredband i länet. Pandemins flyttmönster har förstärkt trender med att storstäderna fortsätter att tappa i attraktivitet medan pendlingskommuner nära storstäder växer. I Örebro län kan vi se tendenser av det, eftersom Örebro kommun haft mycket låga befolkningsökningar 2020 och 2021 med ett negativt flyttnetto för första gången på många år, medan andra kommuner i länet har ett relativt högt positivt flyttnetto, tex Lekeberg, Hallsberg, Askersund, Karlskoga och Kumla.

Vi ser **ökade klyftor i samhället** med fortsatt ojämställdhet och olika socioekonomiska förutsättningar i samhället som spåts på i och med pandemin. Vi har låga skolresultat i nationell jämförelse. Pandemin har lett till ökad vårdskuld. Arbetslösheten har minskat och ligger nära nivåerna som innan pandemin, men fortfarande hög nivå av långtidsarbetslösa.

Förutom trenderna påverkar **oförutsedda händelser** den regionala utvecklingen, som till exempel coronapandemin och Ukrainakriget. Det som blir tydligt är att kapacitet till omställning blir allt viktigare – att inte ha bundit upp sig i alltför långa planer. Att lättare kunna anpassa sig efter vad som

händer i världen och länet, att ha kunskap om scenarioplanering, veta var vi ska rikta blicken för att se en förändring samt ha förmåga att stå emot och klara av en förändring, återhämta sig och vidareutvecklas.

Vad som händer och beslutas om på EU- och nationell nivå påverkar vårt regionala utvecklingsuppdrag.

4.1.1 På gång på EU-nivå

Det har under de senaste åren skett ett perspektivskifte där hållbarhet blivit i fokus i allt, tex smart specialisering, snarare än ekonomisk tillväxt. Det är fullt fokus på grön och digital omställning. Den europeiska gröna given är EU:s nya tillväxtstrategi, ett ramverk som samlar målsättningar, strategier, och lagstiftning som tillsammans ska lägga grunderna till den första koldioxidneutrala kontinenten.

Med den gröna given är målet att EU ska ställa om till en modern, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi där det inte finns några nettoutsläpp av växthusgaser år 2050, den ekonomiska tillväxten har frikopplats från resursförbrukningen, samt inga människor eller platser lämnas utanför.

Coronapandemin har påverkat EU:s agenda, då ett större grepp tagits om sjukvårdsfrågor.

Det är ett ökat fokus på pelaren för sociala rättigheter och den har förts upp högt på agendan, till exempel har beslut tagits om minimilöner.

Ukrainakriget har lett till en ny geopolitisk karta och uppdrag för EU där frågor om säkerhet och försvar har blivit mer aktuella för EU.

EU:s återhämtningsplan och långtidsbudget för 2021-2027 bidrar till återhämtningen efter coronapandemin och investeringar i grön omställning och digitalisering.

Innevarande strukturfondsperiod, som innefattar regionalfond och socialfond, ska leda till:

- Ett smartare EU med stöd till innovation, digitalisering, ekonomisk omvandling samt stöd till småföretag
- Ett grönare, koldioxidfritt EU där Parisavtalet genomförs samt investerar i energiomställning, förnybara energikällor och klimatarbete.
- Ett mer sammankopplat EU med utveckling av strategiska digitala nät.
- Ett mer socialt EU där principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter följs
- Ett demokratiskt EU som står närmare medborgarna

4.1.2 På gång på nationell nivå

Kopplat till Ukrainakriget, sker arbete på tre fronter:

- Stötta Ukraina – genom att Sverige skänker militär utrustning och ekonomiskt stöd till Ukrainas väpnade styrkor. Samt ökat bistånd och donation av sjukvårdsmateriel.
- Sanktioner mot Ryssland.
- Stärka Sverige genom ett starkt totalförsvar. Upprustning pågår och Sverige har ansökt om medlemskap i NATO.

I linje med EU:s Gröna giv, ska det nya målet och nya nationella strategin för regional utveckling leda till hållbar regional utveckling och likvärdiga förutsättningar i hela landet. Det har beslutats om en handlingsplan för det statliga genomförandet av strategin.

Riksdagen har fattat ett beslut som gör att regionerna fått ett tydligare uppdrag att arbeta med kompetensförsörjning inom ramen för det regionala tillväxtarbetet. Regionerna ska fastställa mål och prioriteringar för det regionala kompetensförsörjningsarbetet, samt göra bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt. Regionerna ska genom samråd

tillvarata branschernas kunskap om kompetensbehoven i regionen. Särskild fokus mot samverkan kring utbudet av gymnasial utbildning.

Nationell plan för transportinfrastruktur har presenterats under försommaren. Det handlar om totalt 881 miljarder kronor fram till 2033 för både underhåll och utveckling av den statliga infrastrukturen, samt medel till länsplaner för regional transportinfrastruktur. För länet innebär den att tidigare beslutade åtgärder fullföljs.

Regeringen har tagit fram en nationell strategi för elektrifiering för att elsystemet ska kunna utvecklas i takt med de behov som följer av den kraftfulla elektrifiering som behöver göras inom näringslivet och offentliga organisationer i omställningen från fossila bränslen till el för att nå klimatmålen. Laddinfrastrukturen ska inte utgöra ett hinder. Regeringen har också inrättat en elektrifieringskommission för att påskynda arbetet med elektrifiering av de tunga vägtransporterna och transportsektorn som helhet. Kopplat till den kommissionen har vår region har samlats kring ett elektrifieringslöfte, som Region Örebro län och Länsstyrelsen tillsammans med näringsliv samlats kring.

När det gäller sammanhållningspolitiken har Sverige skickat in förslag för programskrivningar för regionalfonden och socialfonden. Kommissionen har kommit med synpunkter och nu pågår förhandling mellan EU- nationell- och regional nivå för att komma fram till bra skrivningar.

4.2 Ett utmaningsdrivet genomförande av RUS

RUS-genomförandet har gett en rad insikter.

Samhällsutmaningarna som vi står inför är stora och komplexa. Vi kan inte längre dela upp utmaningar i bitar och försöka hitta lösningar var och en för sig. Komplexiteten gör att vi måste skapa nya, integrerande arbetssätt där vi utforskar nya innovativa lösningar på våra samhällsutmaningar.

Vi lever i en värld som förändras snabbt. Därför behöver vi bygga resiliens och utvecklingskapacitet. Med resiliens menas möjlighet att hantera förändringar och fortsätta att utvecklas. Det handlar alltså om både motståndskraft och anpassningsförmåga samt om förmågan att vända chocker och störningar, som en finanskris, klimatförändringar eller en pandemi, till möjligheter till förnyelse och innovativt tänkande.

Vår struktur sätter ibland hinder för denna utveckling – arbete, organisering och styrning enligt förvaltningsstrukturen med separata områden, homogena nätverk och grupper, motverkar samverkan mellan perspektiv och mellan organisationer för att lösa samhällets tvärssektoriella utmaningar.

Därför behöver vi undersöka och hitta nya samverkansformer där vi samlas kring gemensamma utmaningsdrivna förflyttningar, där utmaningen är i centrum. Komplexa samhällsutmaningar kräver alltså nya arbetssätt. Att ständigt förbättra befintliga lösningar och system räcker inte. Vi behöver utforska och lära oss att göra bättre saker och se saker på nya sätt. För att nå likvärdiga förutsättningar i hela länet behöver vi anpassa insatser till de olika förutsättningarna runt om i länet.

För att få till omställning för en hållbar utveckling behövs ett systematiskt utforskande - det räcker inte längre att utforska hur vi gör befintliga saker bättre - vi behöver lära oss för att göra bättre saker och se saker på nya sätt.

4.3 Expeditioner som en del av genomförandet

Som ett resultat av RUS-uppföljningen år 2020, tillsattes två expeditioner för att utforska två av de samhällsutmaningar som identifierades. Det görs inom ramen för Vägar till hållbar utveckling som är ett projekt utifrån ett regeringsuppdrag om att ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet ska integreras i regionernas ordinarie verksamheter. De två expeditionerna är Ett gott liv för unga som varken arbetar eller studerar samt Barn och ungas möte med sin framtid.

Expeditionsmetodik är en metod för att lösa komplexa samhällsutmaningar, där det inte finns givna lösningar som kan lösas av en expert. Komplexiteten gör att vi behöver förstå den samhällsutmaning och de behov vi försöker lösa. Vi behöver ha olika kompetenser, perspektiv och aktörer som tillsammans över organisationsgränser utforskar nya innovativa lösningar på våra samhällsutmaningar.

Den ordinarie förvaltningslogiken kan liknas med ett kryssningsfartyg. Här råder förutsägbarhet och struktur. Det finns mål, styrning och kontroll. Vi mäter och följer upp. Vi löser problem och implementerar lösningar. Det är svårt att ändra kurs och styra kryssningen åt ett annat håll, man riskerar mycket med det. Men tänk att kryssningen skickar ut en expedition för att utforska okända farvatten.

I expeditionen ska man tänka bortom det som är idag, tänka bortom rådande strukturer, rutiner. Man ska experimentera, reflektera och lära. Man ska sätta frågan i centrum och bjuda in andra aktörer till expeditionen för att utforska frågan tillsammans och tillsammans hitta en lösning. Det är viktigt att skapa en plats där man tillåts att prova och samverka på nya sätt, där det råder nyfikenhet, öppenhet och tillit.

Det är en backcastingmetod, där man börjar med den önskvärda framtiden och lösningarna kommer på slutet. Det är det som expeditionerna identifierar som viktiga insatsområden som man sedan testat lösningar på och de kanske bedrivs i form av ett projekt eller integreras i verksamhetsplanen.

Expeditionen dockar tillbaka till kryssningen och delar med sig av vad de hittat. Det kan vara sådant som gör att kryssningen ändrar kurs, eller så är det inte det.

Ledarskapet är viktigt, ledarskapet behöver vara tillitsbaserat och stödjande.

4.4 Regional finansiering för hållbar utveckling

Som regionalt utvecklingsansvarig beslutar Region Örebro län om användning av statliga regionala tillväxtmedel, anslag 1:1. Anslaget kan användas till olika stödtyper i form av projektverksamhet, företagsstöd och stöd till kommersiell service. Tillsammans med RUS är anslag 1:1 en grund för hållbar regional utveckling i länet.

Finansierade regionala utvecklingsinsatser ska bidra till RUS övergripande hållbarhetsmål och verka som möjliggörare i arbetet för hållbar regional utveckling.

Anslaget är en finansieringskälla bland många andra för att bidra till måluppfyllelse i RUS. Exempel på andra finansieringskällor är regionalfond, socialfond, interregionala program samt olika sektorsprogram inom EU. Därutöver finns också nationell finansiering att söka från olika myndigheter såsom Energimyndigheten, Skolverket, Vinnova och Tillväxtverket.

Grunden för förslaget till inriktning av de regionala utvecklingsmedlen är uppföljningen av RUS och innefattar områden som vi behöver kraftsamla kring i länet. Enligt inriktningsbeslutet från tillväxtnämnden 2021, prioriterar Region Örebro län projekt som:

- Främjar en utveckling av näringslivet som är långsiktig och hållbar
- Bidrar till att skapa en långsiktig och hållbar omställning av Örebro län
- Bidrar till att Örebro län bli ett mer attraktivt län att bo, leva, besöka och verka i
- Bidrar till att rusta barn och unga
- Bidrar till ett minskat utanförskap

Diagrammet visar beviljad finansiering av pågående projekt inom RUS prioriterade områden.

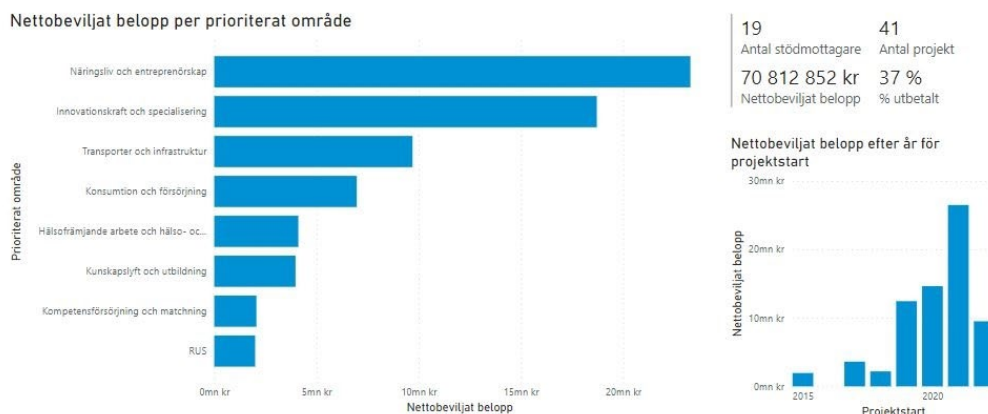

Bild 2: Beviljad finansiering av pågående projekt inom RUS prioriterade områden per 220607

Nedan följer en redovisning över de projekt finansierade med regionala utvecklingsmedel som pågår, uppdelade per prioriterat område.

4.4.1 Näringsliv och entreprenörskap

Aktivitet/projekt
Ramprojekt Leader Mellansjöländet
East Central Sweden (ECS) The Innovative Smart Region
Transmission
Kunskapsuppbyggnad inom hållbar logistik vid Örebro universitet
Ökad samverkan mellan Örebro universitet och Örebroregionen
Vägar till hållbar utveckling
Smart tillväxt 2021-2023
Hållbar framgång och tillväxt för besöksnäringen i Örebro län och Västmanlands län
Bergslagen Mining Node
Industrihubb Örebro län
Utveckla företagens affärs- och produktutveckling i destinationer
ÖMSINT
Utvidgning av det Nationella nätverket för gruvkommuner
Hållbar omställning i ÖMS 2021-2023
Bergslagen på G
RATSAM
Affärs- och tillväxtkraft i ÖMS för ökad, långsiktig och hållbar Livsmedelsförsörjning

4.4.2 Innovationskraft och specialisering

Aktivitet/projekt
KTP Energi Nationellt
FastLane4industry - FL4i
Visual LIFT

Aktivitet/projekt
AI och Autonoma System - Utvecklade av ett Regionalt Ekosystem
Utveckling och breddning av förinkubation fas två
AM Lift
Ängelinvesterarbolag (ÄIB)
Utveckling av Project Support Office med inriktning Artificiell intelligens, AI

4.4.3 Kunskapslyft och utbildning

Aktivitet/projekt
Tillsammans för alla barns bästa
Skolresultaten i regionen har förbättrats – att leda och styra i en komplex organisation
Tidiga och förebyggande insatser inom skola, socialtjänst samt hälso- och sjukvård – TABB "Skottlandsmodellen"

4.4.4 Kompetensförsörjning och matchning

Aktivitet/projekt
Validering i regional kompetensförsörjning
Yrkestraineer – för ett hållbart och konkurrenskraftigt näringsliv i Örebro län

4.4.5 Hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård

Aktivitet/projekt
Regional testbädd

4.4.6 Konsumtion och försörjning

Aktivitet/projekt
Resurseffektiva och framtidssäkra byggnader i ÖMS
Fossilfritt 2030 - Rena resan
Fossilfritt 2030 - Fordon och drivmedel
Elkapacitet och effektanvändande i Östra Mellansverige

4.4.7 Transporter och infrastruktur

Aktivitet/projekt
Elvägspilot
Medfinansiering av Botniska korridoren och dess anslutande stråk – fungerande transporter i norra Sverige för fortsatt hållbar tillväxt
BRT (Bus Rapid Transit, Snabbussar) 3 – Lansering och kommande etapper
Fossilfritt 2030 – Transporter i Uppsala län
Växthus för klimatledande upphandling

4.5 Behov av nya förflyttningar

RUS-uppföljningen har identifierat behov av förflyttningar i länet inom kraftsamlingarna de närmaste åren, som berör flera eller alla områden i RUS.

Omställningen till ett långsiktigt hållbart näringsliv och en mer cirkulär ekonomi måste gå fortare. Det finns mer att göra inom industrin, inom transportområdet och inom upphandling.

En utmaning som vuxit sig allt starkare är att säkra länets kraftförsörjning i och med den ökande elektrifieringen. Säkrad energiförsörjning har nu också blivit betydelsefullt ur ett beredskapsperspektiv. Vi behöver också ta reda på vilka kompetenser som kommer att vara viktiga i framtiden och anpassa insatser efter det.

Det har blivit tydligt att globala kriser, som pandemin, Ukrainakriget och påfrestningar på samhället som ett förändrat klimat medför att vi behöver bygga upp mer robusta försörjningssystem, för bland minska vårt fossilberoende samt säkra energiförsörjning och livsmedelsförsörjning. Behovet av säkrade materialflöden vid kriser har blivit allt viktigare.

Skillnaderna mellan olika grupper och kommuner ökar, därför behöver vi se förflyttningar för mer likvärdiga förutsättningar hög livskvalitet för alla som bor i Örebro län. Det innebär att vi behöver förhålla oss till skillnader i förutsättningar för olika grupper och territoriellt för att kunna nå ökad jämlikhet och jämställdhet.

Vi behöver jobba ännu mer tillsammans över samhällsområden för att barn och unga ska få en god hälsa och kunna bidra till vårt hållbara näringsliv och samhälle framöver.

Vi behöver öka delaktigheten och utgå från barnets perspektiv när vi genomför insatser i det regionala utvecklingsarbetet.

Örebro län behöver vara attraktivt för att locka och behålla kompetens och företag. Alla de här förflyttningarna är viktiga att bygga attraktivitet.

5 Bilagor

Bilaga 1: Uppföljning av RUS-indikatorer

Inledning

En del i att beskriva utvecklingen av Örebro län är att följa upp de indikatorer som finns kopplade till RUS effektmål. I indikatoruppföljningen framgår utvecklingen av RUS:ens indikatorer. Färgerna beskriver hur indikatorn har utvecklats. Om färgen är röd, går utvecklingen åt fel håll, om färgen är gul, går utvecklingen åt rätt håll men för långsamt och om färgen är grön, går utvecklingen åt rätt håll med möjlighet att nå målen till 2030.

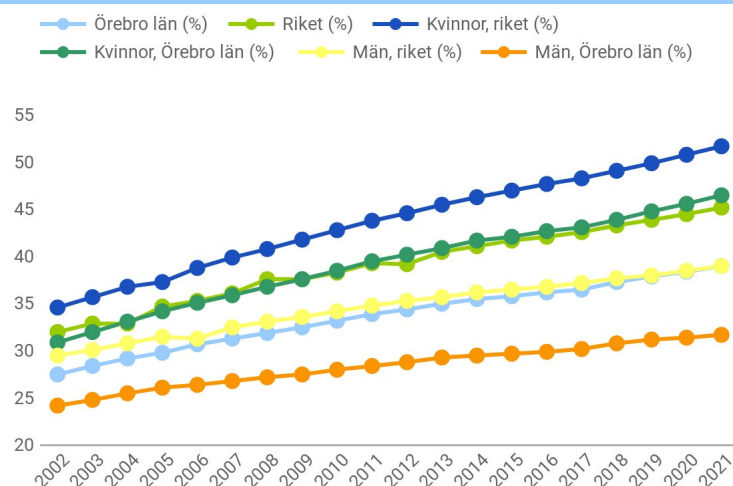
Så långt det är möjligt redovisas statistiken på kön, ålder, socioekonomi, ursprung och geografi.

Stark konkurrenskraft

Förbättrad kompetensförsörjning

Indikatorer: Stark konkurrenskraft

Eftergymnasial utbildning

Mål 2030

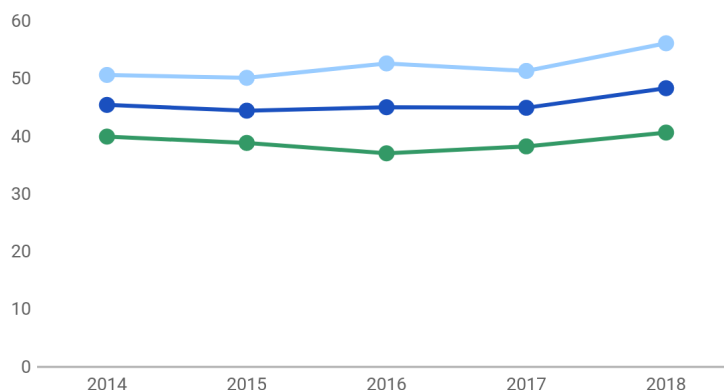
Andel i befolkningen, 25-64 år, med minst tvåårig eftergymnasial utbildning ska öka. Skillnader mellan kvinnor och män ska minska.

Kommentar

Vid senaste mätningen 2021 hade andelen ökat för både kvinnor och män i Örebro län, men skillnaden mellan kvinnor och män har samtidigt också ökat. Även andelarna i hela riket har ökat men Örebro län har generellt lägre andel med eftergymnasial utbildning jämfört riket och skillnaderna mellan kvinnor och män är större i Örebro län jämfört med riket. Utrikes födda kvinnor har generellt sett lägre utbildningsnivå än kvinnor födda i Sverige. Bland utrikes födda män har en större andel eftergymnasial utbildning jämfört med män födda i Sverige men samtidigt har en större andel utrikes födda män förgymnasial utbildning jämfört med män födda i Sverige.

Kommun	Kvinnor	Män	Totalt
Örebro	54,2%	39,9%	46,9%
Lekeberg	46,2%	25,7%	35,6%
Nora	44,2%	24,9%	34,5%
Kumla	41,6%	26,4%	33,9%
Karlskoga	38,9%	27,4%	33,0%
Lindesberg	37,7%	20,2%	28,7%
Hallsberg	35,3%	21,2%	27,9%
Askersund	33,0%	18,7%	25,6%
Laxå	32,4%	17,3%	24,5%
Degerfors	31,4%	16,6%	23,7%
Hällefors	29,5%	17,2%	23,0%
Ljusnarsberg	29,1%	14,9%	21,8%
Örebro län	46,4%	31,6%	38,9%

● Kvinnor, Örebro län (%)
 ● Målvärde (%)
 ● Örebro län (%)
 ● Män, Örebro län (%)

● Övergång till högre studier

Mål 2030

Andel elever avgångna från gymnasieskolan som påbörjat eftergymnasial utbildning inom tre år ska vara minst 50 procent år 2030. Skillnader mellan kvinnor och män ska minska.

Kommentar

Senaste mätningen avser elever som avslutade gymnasiet 2018 och visar på en relativt stor ökning till 48,2 procent som påbörjat eftergymnasial utbildning inom tre år (dvs. senast 2021) jämfört med 44,8 procent av de som avslutade gymnasiet 2017. Bryts statistiken ned på programtyp återfinns hela ökningen bland elever som avslutade gymnasiet från ett högskoleförberedande program. Övergång till eftergymnasial utbildning kan påverkas av konjunkturen och läget på arbetsmarknaden så det kan finnas en Corona-effekt bakom den ovanligt stora ökningen 2017 till 2018. Det är stora skillnader mellan kvinnor (56,0 procent) och män (40,5 procent). Det finns också stora skillnader mellan kommunerna i länet.

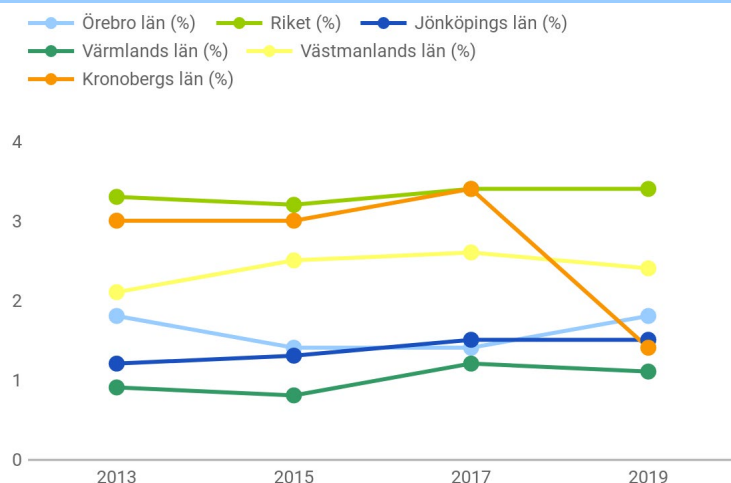
Kommun (boende)	Kvinnor 2018	Män 2018	Totalt 2018
Örebro	62,6%	48,9%	55,6%

Karlskoga	61,3%	32,8%	47,7%
Nora	58,6%	38,1%	46,5%
Kumla	49,5%	38,5%	44,0%
Hallsberg	49,3%	36,4%	43,4%
Askersund	50,0%	24,3%	37,3%
Degerfors	38,0%	34,9%	36,6%
Laxå	47,4%	20,8%	32,6%
Lindesberg	38,2%	24,4%	31,7%
Hällefors	36,4%	26,7%	30,8%
Lekeberg	40,0%	16,0%	26,7%
Ljusnarsberg	0,0%	23,1%	21,1%
Örebro län	56,0%	40,5%	48,2%

Ökad kunskapsintensitet

Indikatorer: Stark konkurrenskraft

Investeringar i FoU (forskning och utveckling)

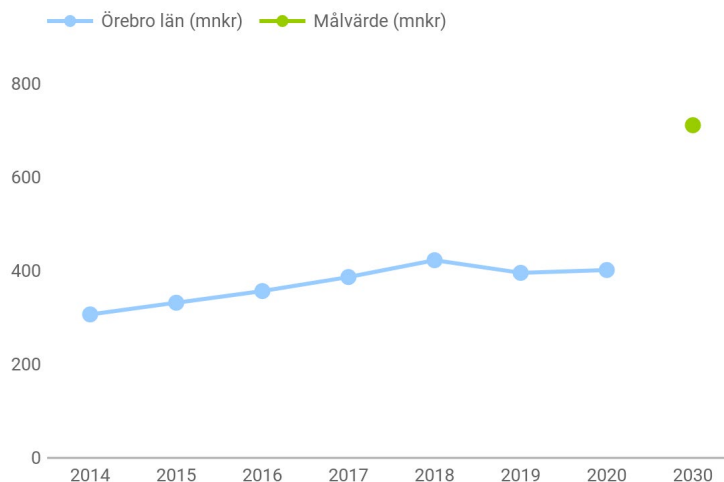

Mål 2030

Andelen FoU-investeringar av bruttoregionalprodukten, BRP, ska öka mer procentuellt än i jämförbara län (Jönköping, Kronoberg, Värmland och Västmanland).

Kommentar

Senast tillgängliga statistik är från 2019. Örebro län har en något ökad (+0,4 %-enheter) andel jämfört med 2015, medan de flesta andra regioner har upp- eller nedgångar på mellan -0,3%-enheter till +0,3%-enheter. Fördelat på sektorer i Örebro län så är företag störst med 65 % (+1%-enheter jämfört med 2015), följt av universitetet, 20 % (-6%-enheter), regioner/landsting, 11 % (+6%-enheter).

◆ Såld högspecialiserad vård

Mål 2030

Högspecialiserad vård som förmedlas till invånare i andra landsting/regioner/länder i miljoner kronor ska öka med minst 100 procent jämfört med 2016.

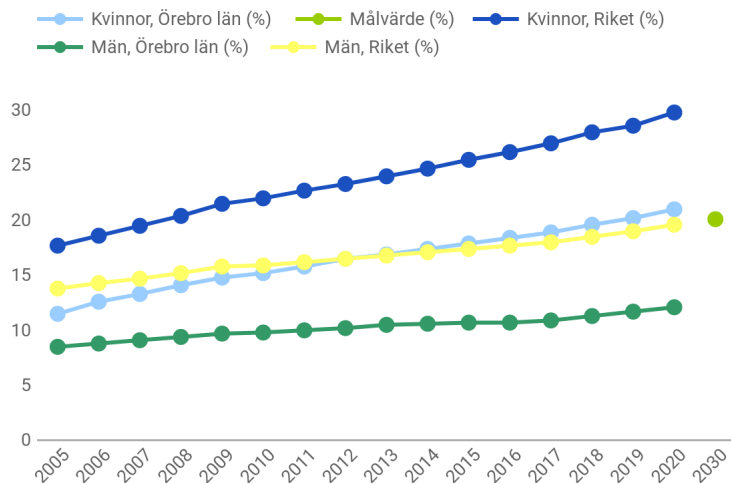
Kommentar

Under 2020 har såld högspecialiserad vård till andra regioner ökat något jämfört med 2019 men summan är fortfarande lägre jämfört med 2018.

Ökad innovationskraft

Indikatorer: Stark konkurrenskraft

◆ Kunskapsintensiva företag

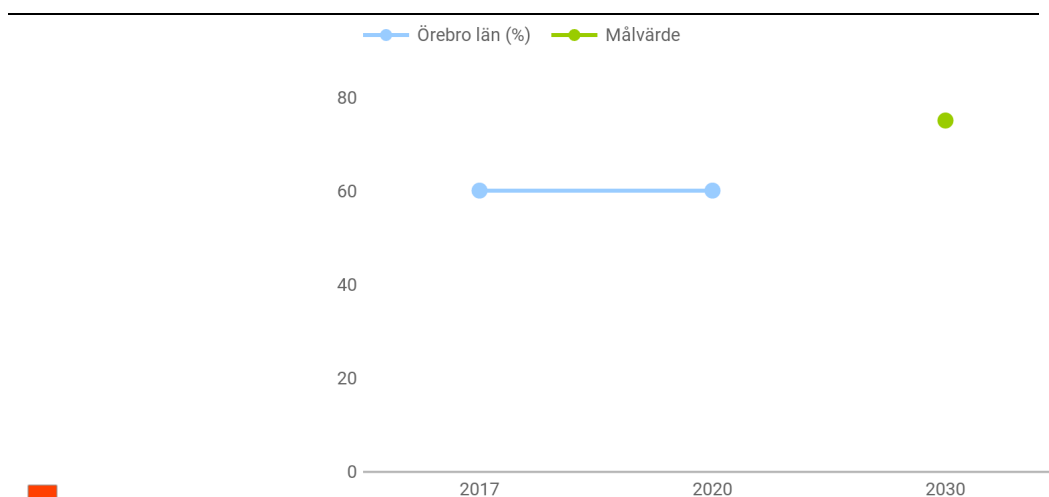
Mål 2030

Andel medarbetare med minst treårig högskoleutbildning i privat företagssektor ska öka till minst 20 procent.

Kommentar

Kunskapsnivån i näringslivet har en svag uppåtgående trend, framförallt bland kvinnor. Andelen i riket ökar mer än i länet både bland kvinnor och män. Kvinnor står för en högre kunskapsnivå än män. År 2019 och framåt är inte helt jämförbart med 2018 och tidigare eftersom SCB har bytt källa och metod för att klassificera förvärvsarbetande.

	Kvinnor	Män	Totalt
Örebro	24,2%	14,7%	18,1%
Karlskoga	18,6%	13,7%	15,4%
Lekeberg	23,8%	6,9%	12,5%
Nora	17,6%	9,1%	12,3%
Hallsberg	18,4%	8,0%	11,5%
Kumla	16,5%	7,9%	10,5%
Lindesberg	13,8%	6,2%	8,6%
Ljusnarsberg	12,6%	6,2%	8,3%
Askersund	10,9%	6,9%	8,1%
Laxå	11,9%	5,9%	7,4%
Hällefors	11,1%	5,5%	7,3%
Degerfors	11,7%	3,9%	6,0%
Örebro län	20,9%	12,0%	15,1%

Universitetssjukvård

Mål 2030

Andel enheter i Region Örebro län som uppfyller kriteriet för universitetssjukvårdsenhet ska öka till minst 75 procent.

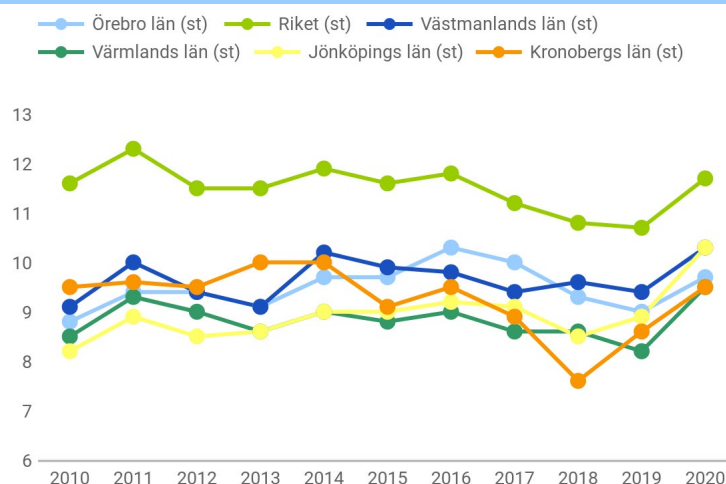
Kommentar

Andel universitetssjukvårdsenheter var oförändrat från år 2017 till år 2020.

Ökad entreprenöriell aktivitet

Indikatorer: Stark konkurrenskraft

Nystartade företag

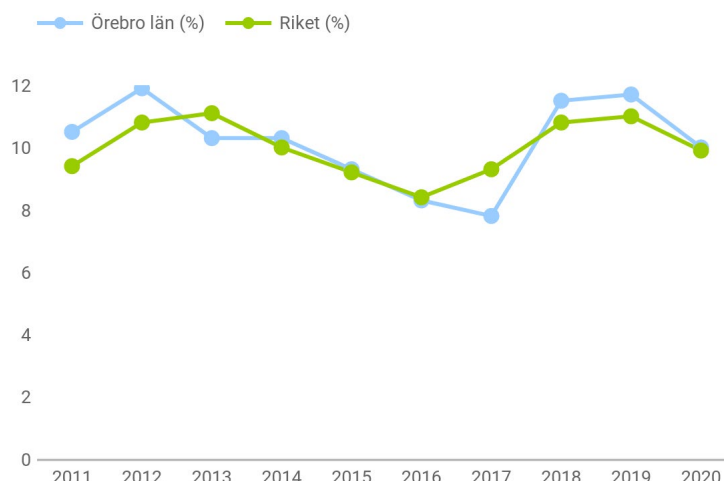
Mål 2030

Antal nystartade företag per 1000 invånare ska vara högre än snittet för riket.

Kommentar

Senast tillgängliga statistik är från 2020 och visar en ökning jämfört med 2019 både i Örebro län och i riket. Ökningen är något större i riket, vilket innebär att Örebro län inte närmar sig riket.

Kommun	Totalt
Lekeberg	14,8
Nora	13,3
Askersund	10,7
Örebro	10,1
Laxå	9,9
Lindesberg	9,8
Ljusnarsberg	9,5
Kumla	9,1
Hallsberg	8,1
Hällefors	7,4
Karlskoga	7,2
Degerfors	5,1
Örebro län	9,7

■ Överlevnadsgrad hos företag

Mål 2030

Antal konkurser per 100 nystartade företag och år ska minska.

Kommentar

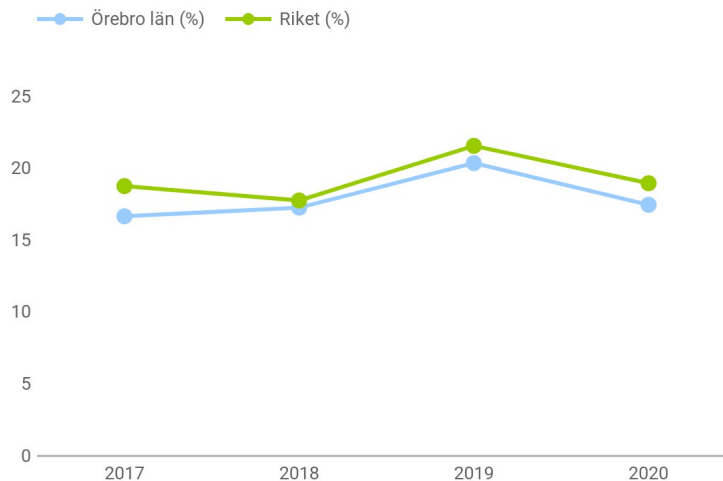
Antalet konkurser per 100 nystartade företag minskade i Örebro län från 2019 till 2020 på grund av fler nystartade företag och färre konkurser. Dock var antalet konkurser per 100 nystartade företag fortfarande högre 2020 jämfört med 2016 och 2017.

Ökad nationell attraktionskraft

Indikatorer: Stark konkurrenskraft

Företagsetableringar

Mål 2030

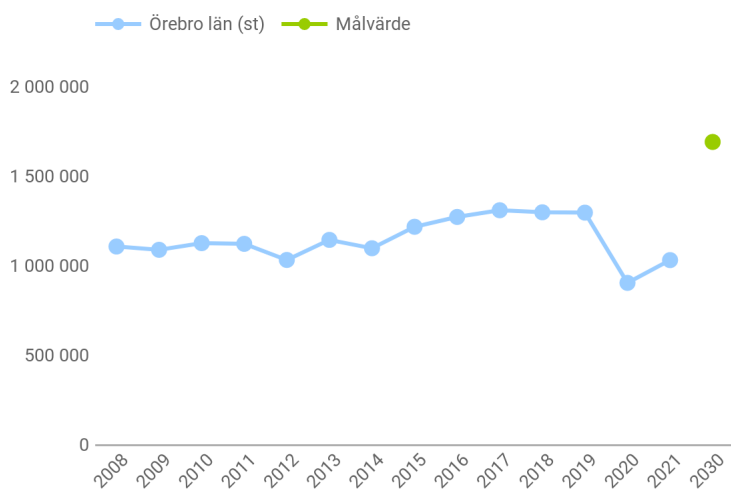
Andel svenska och utländska företag som etablerats i länet ska öka.

Kommentar

Senaste mätningen från 2020 visar att antal företagsetableringar i Örebro län sjönk jämfört med 2019 vilket troligtvis var en följd av pandemin, motsvarande förändring sågs även i hela riket. Procentuellt var minskningen störst för utlandsägda företag där antal etableringar i Örebro län minskade med 40 procent. År 2019 och framåt är inte helt jämförbart med 2018 och tidigare eftersom SCB har bytt källa och metod för att klassificera förvärvsarbete.

Kommun	Andel 2020
Hällefors	20,7%
Lekeberg	18,6%
Örebro	18,2%
Ljusnarsberg	17,6%
Kumla	17,0%
Hallsberg	16,9%
Degerfors	16,7%
Lindesberg	16,6%
Nora	16,2%
Askersund	15,3%
Karlskoga	15,0%
Laxå	14,2%
Örebro län	17,4%

Gästnätter

Mål 2030

Antal gästnätter i Örebro län ska öka med 33 procent jämfört med 2016.

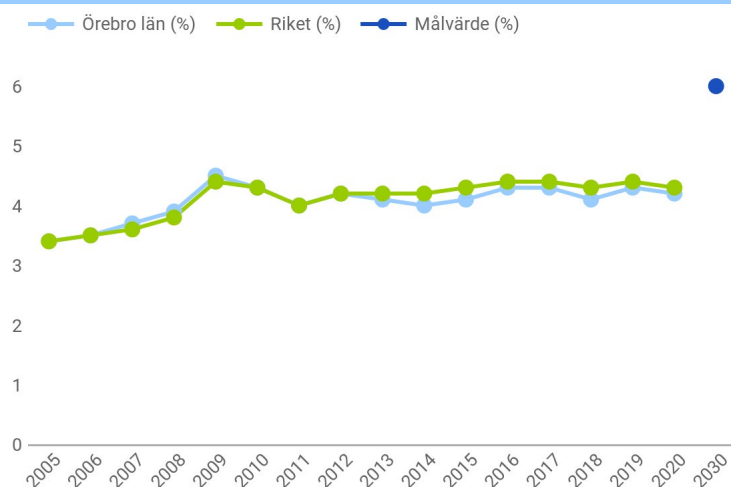
Kommentar

Antal gästnätter föll kraftigt 2020 till följd av restriktionerna kring pandemin. 2021 ökade antalet men var fortfarande betydligt lägre jämfört med före pandemin. Uppdelat efter hemland var minskningen 2019 till 2021 störst för Norden exkl. Sverige med 81 procent, tätt följt av världen exkl. Europa med 80 procent och för Europa exkl. Norden var minskningen 41 procent. Svenska gästnätter minskade med 10 procent.

Ökad global konkurrenskraft

Indikatorer: Stark konkurrenskraft

Utlandsägda företag

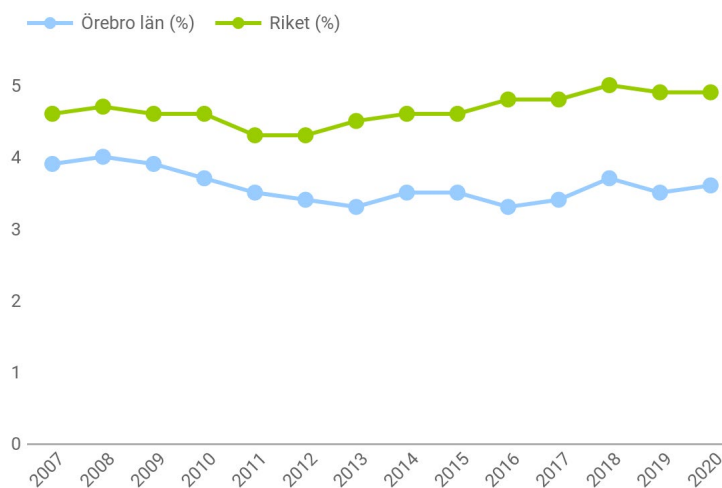
Mål 2030

Andel utlandsägda företag i länet ska vara minst 6 procent.

Kommentar

Vid senaste mätningen 2020, var andelen utlandsägda företag praktiskt taget oförändrat jämfört med 2019. Nivån för Örebro län följer andelen i riket. År 2019 och framåt är inte helt jämförbart med 2018 och tidigare eftersom SCB har bytt källa och metod för att klassificera förvärvsarbete.

Kommun	Andel 2020
Karlskoga	6,0%
Örebro	5,6%
Hallsberg	3,6%
Kumla	3,5%
Laxå	2,5%
Lindesberg	2,1%
Hällefors	2,0%
Nora	1,9%
Ljusnarsberg	1,9%
Askersund	1,7%
Degerfors	1,2%
Lekeberg	1,0%
Örebro län	4,2%

Internationaliseringsgrad

Mål 2030

Andel företag där minst 20 procent av omsättningen går till export ska öka.

Kommentar

Vid senaste mätningen 2020 ses en svag ökning av andelen företag där minst 20 procent av omsättningen går till export, jämfört med 2019. Andelen är lägre än i riket. År 2019 och framåt är inte helt jämförbart med 2018 och tidigare eftersom SCB har bytt källa och metod för att klassificera förvärvsarbete.

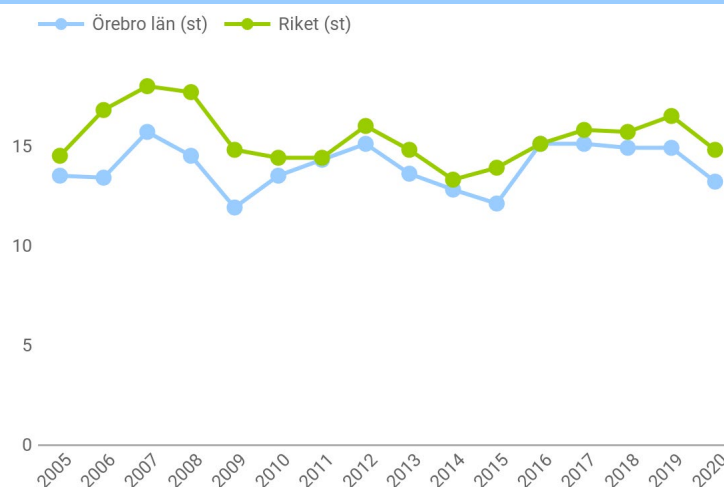
Kommun	Andel 2020
Ljusnarsberg	6,9%
Laxå	4,6%
Karlskoga	4,6%
Kumla	4,1%
Nora	3,8%
Örebro	3,8%
Hällefors	3,2%
Lindesberg	2,6%
Askersund	2,5%
Hallsberg	2,5%
Degerfors	1,9%
Lekeberg	1,9%
Örebro län	3,6%

Ökad tillväxt i näringslivet

Indikatorer: Stark konkurrenskraft

Tillväxtföretag

Mål 2030

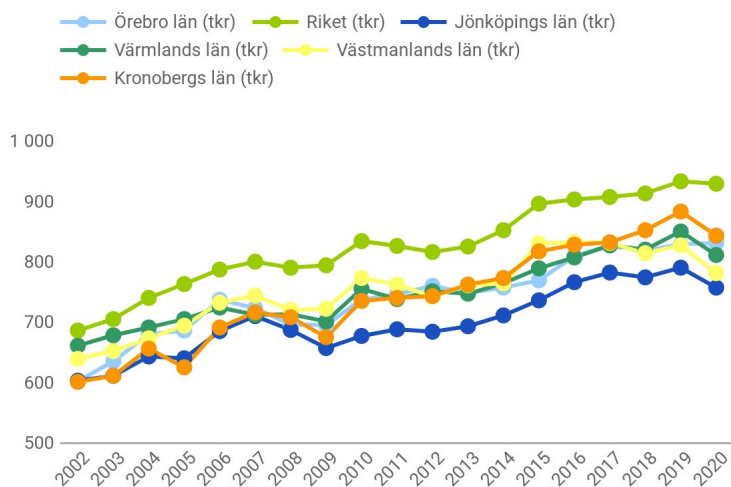
Antal arbetsställen med tillväxt per 1000 arbetsställen ska öka.

Kommentar

Senaste mätningen från 2020 visar att antalet tillväxtföretag minskat jämfört med 2019. Motsvarande nedgång sågs även i hela riket.

Produktivitet

Mål 2030

Bruttoregionalprodukt per sysselsatt ska öka mer procentuellt än i jämförbara län.

Kommentar

SCB har bytt både källa och metod för att ta fram förvärvsarbetande för år 2019 och framåt. Det innebär att jämförelser av 2019 och tidigare år måste göras med stor försiktighet. Senaste årets värden är alltid preliminära.

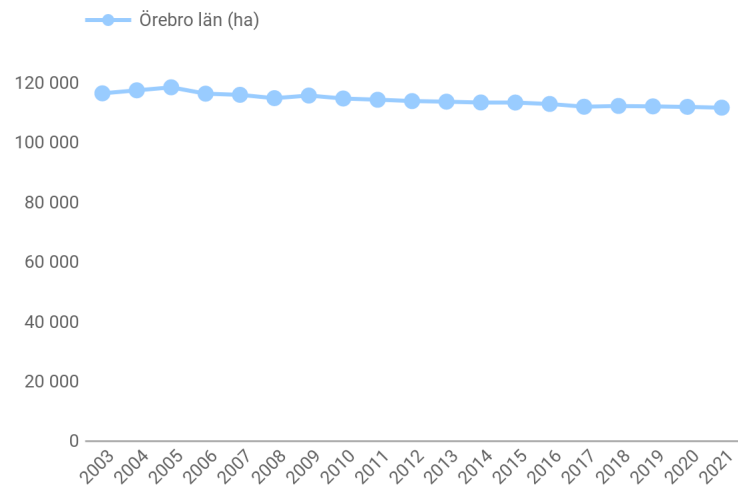
Senaste mätningen avser 2020 och visar att Örebro län ökat mer procentuellt än övriga jämförelselän där produktiviteten istället har sjunkit 2020 jämfört med 2019.

Ökad produktion inom areella näringar

Indikatorer: Stark konkurrenskraft

Jordbruksmark

Mål 2030

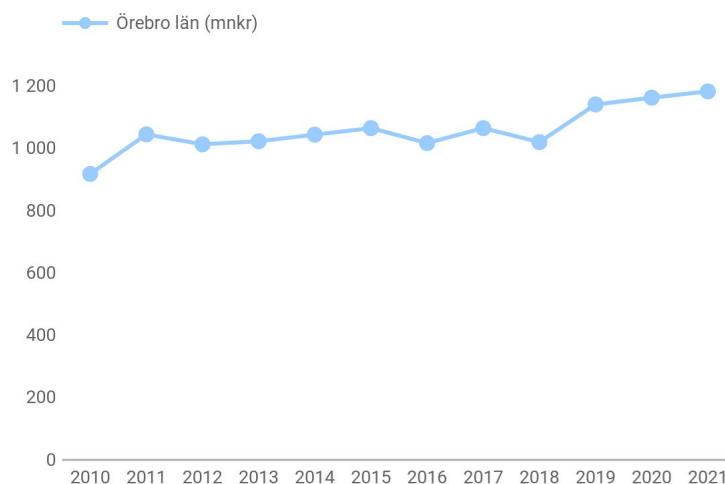
Total areal jordbruksmark i Örebro län ska bevaras.

Kommentar

Under 2021 fortsätter den nedåtgående trenden. Även i övriga landet minskar jordbruksmarken. Målkonflikt finns med andra mål. Till exempel behöver många kommuner bygga bostäder för att få en bostadsmarknad i balans, vilket kan få negativa effekter för jordbruksmarken.

Kommun	2016	2021	Förändring 2016 till 2021
Nora	2456	2457	1
Karlskoga	3784	3776	-8
Ljusnarsberg	648	632	-16
Laxå	1729	1699	-30
Askersund	8906	8867	-39
Kumla	9837	9795	-42
Hällefors	770	725	-45
Degerfors	2932	2863	-69
Lekeberg	10928	10827	-101
Lindesberg	18309	18128	-181
Hallsberg	11251	11017	-234
Örebro	41145	40670	-475
Örebro län	112696	111456	-1240

● Areella näringar

Mål 2030

Produktionsvärdet för livsmedel inom jordbruk och fiske ska öka.

Kommentar

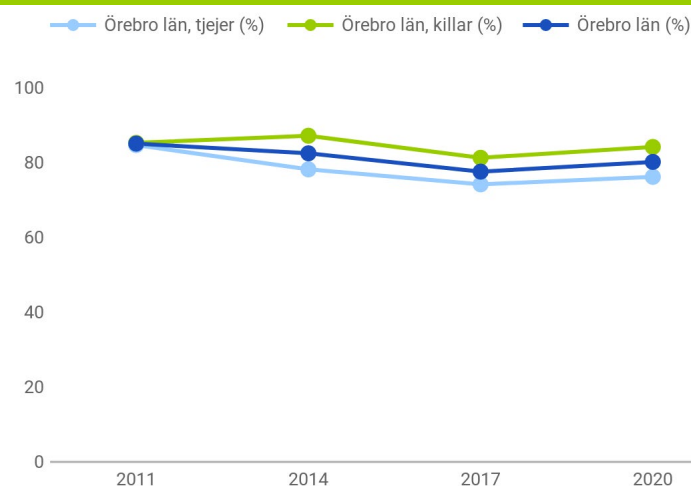
Senaste värdet för år 2021 visar att produktionsvärdet för areella näringar har ökat jämfört med tidigare år. Det är framförallt spannmål som har ökat från 2018 till 2019. Mellan 2019 och 2020 ökade i första hand produktionsvärdet för kött och andra animaliska produkter, mycket beroende på högre priser. Mellan 2020 och 2021 minskade volymen spannmål men värdet var oförändrat.

Hög och jämlik livskvalitet

Goda uppväxtvillkor

Indikatorer: Hög och jämlik livskvalitet

● Framtidstro

Mål 2030

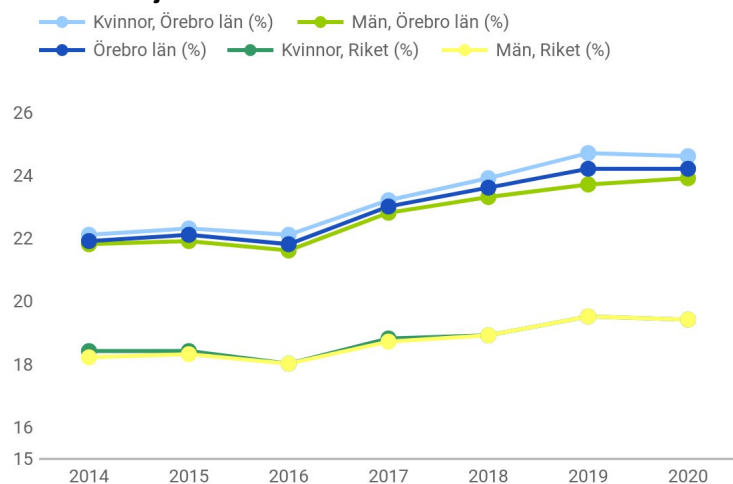
Andel barn i årskurs nio som har en ljus framtidstro ska öka jämfört med 2017. Skillnaden mellan flickor och pojkar ska minska.

Kommentar

I början av år 2020 genomfördes undersökningen Liv & hälsa ung straxt innan pandemin hade börjat eskalera. För att följa upp om ungdomars livssituation såg annorlunda ut ett år senare med en världsomfattande pandemi genomfördes i början av 2021 en uppföljande undersökning i ett urval av länets skolor. Bland tjejer hade andelen som såg ganska eller mycket ljus på framtiden för sin personliga del minskat från 78 till 70 procent och bland killar från 84 till 77 procent.

Kommun	Tjejer 2020	Killar 2020	Totalt 2020
Degerfors	82	93	86
Kumla	83	89	86
Laxå	88	81	84
Lindesberg	73	88	81
Ljusnarsberg	81	87	81
Örebro	77	85	81
Lekeberg	83	78	80
Nora	76	81	78
Hallsberg	78	69	73
Karlskoga	67	80	73
Hällefors	59	81	70
Askersund	61	77	68
Örebro län	76	84	80

Barn i ekonomiskt utsatta familjer

Mål 2030

Andel barn 0-17 år som lever i ekonomiskt utsatta familjer ska minska jämfört 2015.

Kommentar

Andelen barn som lever i familjer där inkomsten är mindre än 60 procent av medianinkomsten ökade från omkring 22 procent åren 2014-2016 till 24,2 procent 2019. Senaste mätningen för 2020 visar att andelen har slutat öka och var fortsatt 24,2 procent. Andelen i hela riket har också ökat på liknande sätt men inte lika mycket som i Örebro län där andelen från början var högre men dessutom ökat mer. Det är stora skillnader mellan kommunerna i länet, som mest 43 procent i Hällefors och som lägst 15 procent i Lekeberg.

Kommun	Flickor 2020	Pojkar 2020	Totalt 2020
Lekeberg	16,6%	13,6%	15,0%
Kumla	17,6%	17,6%	17,6%
Askersund	20,4%	19,6%	20,0%
Nora	23,0%	23,5%	23,2%
Örebro	23,8%	23,2%	23,5%
Karlskoga	26,8%	25,2%	26,0%
Hallsberg	25,8%	26,2%	26,0%
Laxå	28,1%	27,8%	28,0%
Degerfors	28,3%	30,2%	29,3%
Lindesberg	30,2%	29,6%	29,9%
Ljusnarsberg	38,1%	30,9%	34,6%
Hällefors	43,5%	42,6%	43,1%
Örebro län	24,6%	23,9%	24,2%

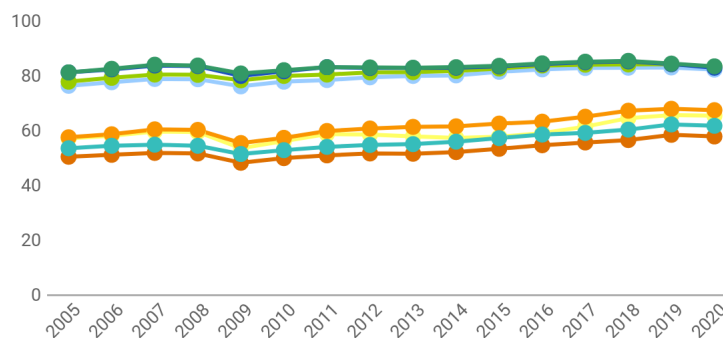
Goda försörjningsmöjligheter

Indikatorer: Hög
och jämlik
livskvalitet

Sysselsättningsgr
ad

Kvinnor, Örebro län, Sverige (%) Kvinnor, Riket, Sverige (%)
 Män, Örebro län, Sverige (%) Män, Riket, Sverige (%)
 Män, Örebro län, Utrikes (%) Män, Riket, Utrikes (%)
 Kvinnor, Örebro län, Utrikes (%) Kvinnor, Riket, Utrikes (%)

Mål 2030

Andel förvärvsarbetande i befolkningen 20-64 år ska öka. Skillnader mellan olika grupper ska minska.

Kommentar

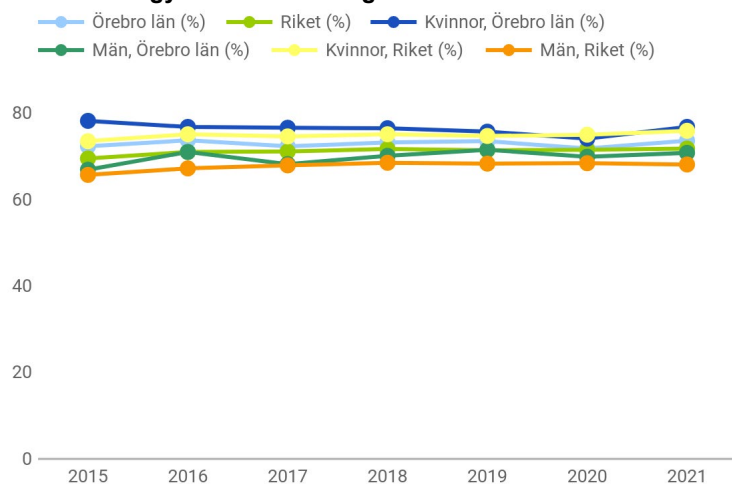
OBS! SCB har bytt både källa och metod för att ta fram förvärvsarbetande för år 2019 och framåt. Det innebär att jämförelser med 2018 och tidigare måste göras med stor försiktighet. Senaste tillgängliga statistiken är från 2020. Mellan 2019 och 2020 sjönk sysselsättningsgraden i Örebro län från 78,8 procent till 77,8 procent. Liknande nedgång skedde även på riksnivå.

Andel sysselsatta är generellt lägre bland kvinnor jämfört med män. Andelen är också generellt lägre hos utrikes födda jämfört med födda i Sverige (se tabellen). Skillnaden mellan utrikes födda kvinnor och män är större (7,6 procentenheter) jämfört med skillnaden mellan kvinnor och män födda i Sverige (0,7 procentenheter). Det finns också generella skillnader utifrån födelsevärldsdelen där andel sysselsatta av födda utanför Europa tenderar att vara

lägre jämfört med födda i Europa. I Örebro län var andel sysselsatta av födda utanför Europa 51,6 procent av kvinnorna och 61,4 procent av männen. Hos personer med högre utbildningsnivå är sysselsättningsgraden generellt högre. Bland förgymnasialt utbildade är sysselsättningsgraden för kvinnor 46,5 procent (år 2019) och för män 60,9 procent (år 2019). För eftergymnasialt utbildade är sysselsättningsgraden 85,5 procent (år 2019) för kvinnor och 84,5 procent (år 2019) för män.

Kommun	Kvinnor, födda i Sverige	Kvinnor, utrikes födda	Män, födda i Sverige	Män, utrikes födda	Totalt
Lekeberg	86,1%	68,7%	87,4%	69,5%	85,1%
Askersund	83,2%	60,1%	85,9%	68,7%	82,4%
Kumla	83,5%	61,8%	85,9%	68,6%	81,3%
Nora	82,6%	64,7%	83,3%	60,9%	79,4%
Hallsberg	81,7%	57,1%	84,7%	71,3%	79,3%
Lindesberg	81,8%	53,7%	83,5%	65,5%	78,3%
Karlskoga	82,8%	53,3%	83,5%	63,3%	78,2%
Laxå	80,2%	56,8%	83,1%	67,3%	77,7%
Örebro	82,0%	58,6%	81,6%	65,8%	77,0%
Degerfors	77,5%	49,8%	80,6%	53,3%	74,2%
Hällefors	79,4%	45,4%	80,2%	51,6%	72,6%
Ljusnarsberg	73,1%	49,6%	74,5%	50,6%	69,1%
Örebro län	82,0%	57,6%	82,7%	65,2%	77,8%

● Andelen invånare som slutfört gymnasieutbildningen inom 4 år ska öka

Mål 2030

Andel elever som slutfört gymnasieutbildning inom fyra år ska öka jämfört med 2016. Skillnader mellan kvinnor och män ska minska.

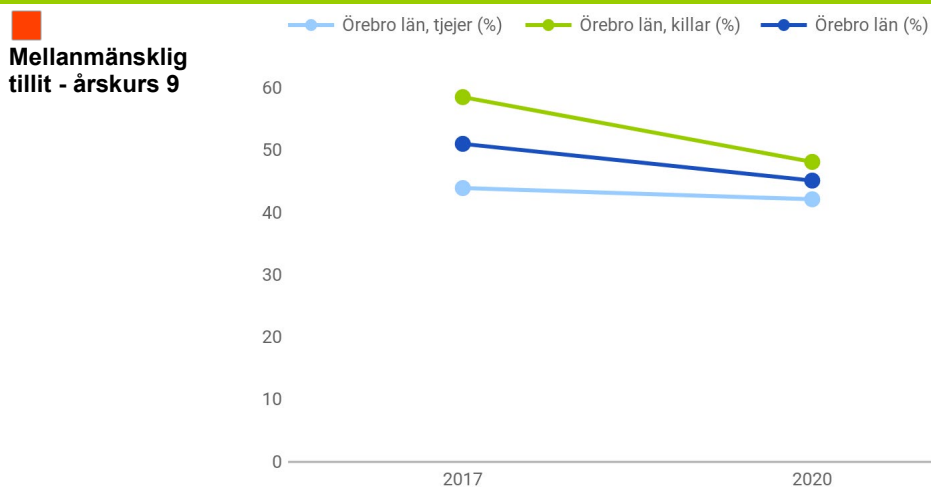
Kommentar

Senaste mätningen, 2021, visar att andelen som slutfört gymnasieutbildningen inom fyra år har ökat jämfört med föregående år. Det är framförallt kvinnors andel som ökat jämfört med föregående år.

Kommun	Kvinnor	Män	Totalt
Lekeberg	83,9%	95,0%	90,1%
Askersund	84,6%	70,0%	76,8%
Lindesberg	76,0%	75,2%	75,6%
Örebro	77,3%	73,8%	75,4%
Degerfors	80,9%	67,9%	73,8%
Nora	74,6%	71,9%	73,2%
Karlskoga	81,2%	64,1%	71,9%
Hallsberg	74,6%	68,7%	71,4%
Kumla	70,6%	64,4%	67,3%
Hällefors	70,0%	57,4%	62,3%
Laxå	68,4%	46,2%	59,4%
Ljusnarsberg	58,3%	51,6%	54,5%
Örebro län	76,6%	70,6%	73,4%

Ökad grad av delaktighet och inflytande

Indikatorer: Hög
och jämlik
livskvalitet

Mål 2030

Andel barn i årskurs nio som litar på andra människor ska öka jämfört med 2017. Skillnader mellan kvinnor och män ska minska.

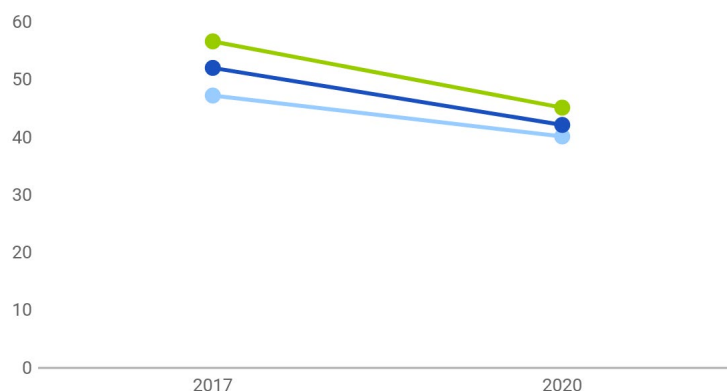
Kommentar

I början av år 2020 genomfördes undersökningen Liv & hälsa ung straxt innan pandemin hade börjat eskalera. För att följa upp om ungdomars livssituation såg annorlunda ut ett år senare med en världsomfattande pandemi genomfördes i början av 2021 en uppföljande undersökning i ett urval av länets skolor. Bland tjejer hade andelen som känner tillit till andra människor minskat från 41 till 28 procent (bland killar fanns ingen statistiskt säkerställd skillnad).

Kommun	Tjejer 2020	Killar 2020	Totalt 2020
Lekeberg	57%	67%	61%
Kumla	49%	52%	50%
Nora	53%	42%	48%
Lindesberg	43%	51%	47%
Hallsberg	39%	51%	46%
Degerfors	48%	41%	45%
Örebro	43%	47%	45%
Karlskoga	36%	49%	42%
Hällefors	34%	43%	40%
Laxå	24%	48%	40%
Askersund	30%	52%	38%
Ljusnarsberg	19%	33%	28%
Örebro län	42%	48%	45%

■ Mellanmänsklig tillit - år 2 gymnasiet

— Kvinnor, Örebro län (%) — Män, Örebro län (%)
— Örebro län (%)

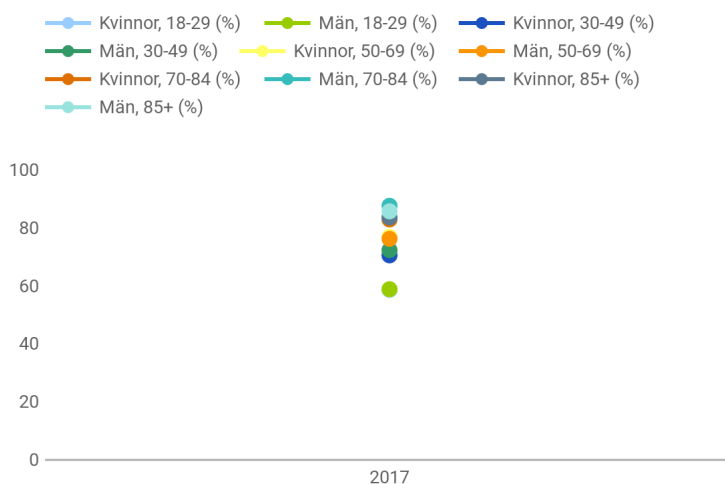
Mål 2030

Andel elever i år 2 på gymnasiet som litar på andra människor ska öka jämfört med 2017. Skillnader mellan kvinnor och män ska minska.

Kommentar

I början av år 2020 genomfördes undersökningen Liv & hälsa ung straxt innan pandemin hade börjat eskalera. För att följa upp om ungdomars livssituation såg annorlunda ut ett år senare med en världsomfattande pandemi genomfördes i början av 2021 en uppföljande undersökning i ett urval av länets skolor. Bland tjejer hade andelen som känner tillit till andra människor minskat från 41 till 34 procent (bland killar fanns ingen statistiskt säkerställd skillnad).

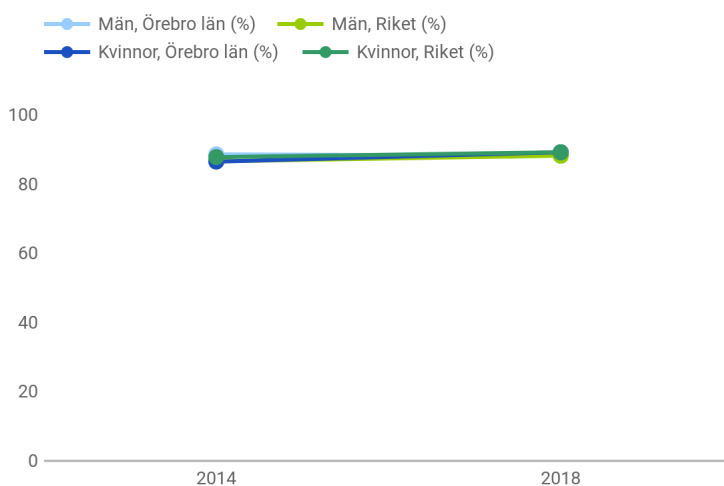
■ Mellanmänsklig tillit – vuxna

Mål 2030

Andel vuxna som litar på andra människor ska öka jämfört med 2017. Skillnader mellan kvinnor och män samt grupper med olika utbildningsnivå ska minska.

■ Valdeltagande – riksdagsval

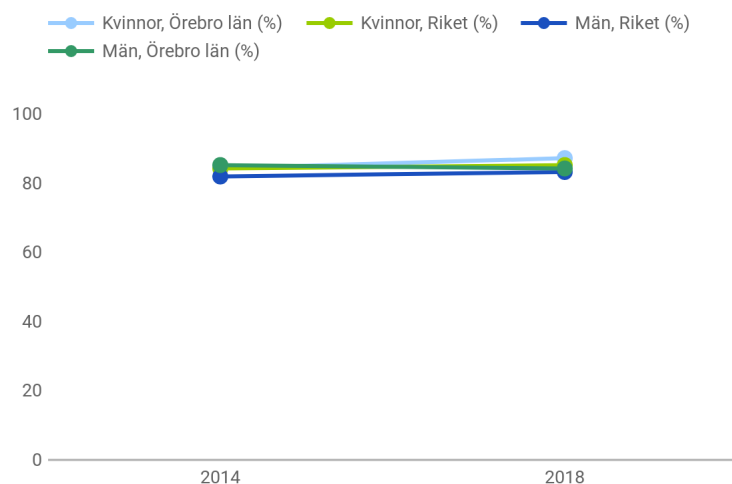
Mål 2030

Andel som röstar i riksdagsvalet ska öka jämfört med valet 2014. Skillnaden mellan kvinnor och män och olika åldersgrupper ska minska.

Kommentar

Ungefär lika stor andel män som kvinnor har röstat i riksdagsvalet. Ingen skillnad mellan Örebro län och riket. Vid en jämförelse med 2014 års val så är det ingen skillnad i valdeltagandet, men sett i en längre period så finns en ökande trend.

Valdeltagande – kommunalval

Mål 2030

Andel som röstar i kommunalval ska öka jämfört med valet 2014. Skillnaden mellan kvinnor och män och olika åldersgrupper ska minska.

Kommentar

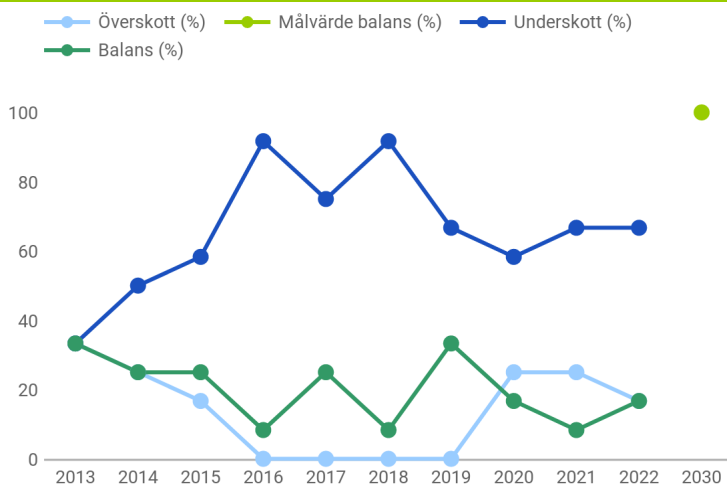
Valdeltagande i kommunalvalet är ungefär detsamma 2014 som 2018. Något högre andel kvinnor har röstat jämfört med 2014, men å andra sidan är det en något lägre andel män som röstat.

Attraktiv boende- och närmiljö

Indikatorer: Hög och jämlik livskvalitet

Bostadsmarknad i balans

Mål 2030

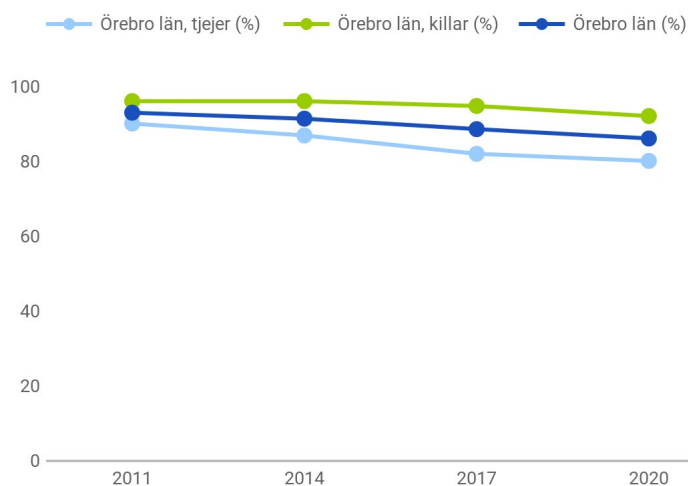
Samtliga kommuner ska ha en bostadsmarknad i balans.

Kommentar

2022 rapporterade två kommuner en bostadsmarknad i balans i kommunen som helhet vilket är en förbättring jämfört med 2021. Förändringen beror på att Hällefors rapporterade balans jämfört med överskott året innan.

Kommun	2022
Degerfors	Balans
Hällefors	Balans
Laxå	Överskott
Ljusnarsberg	Överskott
Askersund	Underskott
Hallsberg	Underskott
Karlskoga	Underskott
Kumla	Underskott
Lekeberg	Underskott
Lindesberg	Underskott
Nora	Underskott
Örebro	Underskott

Trygghet i närmiljön – unga

Mål 2030

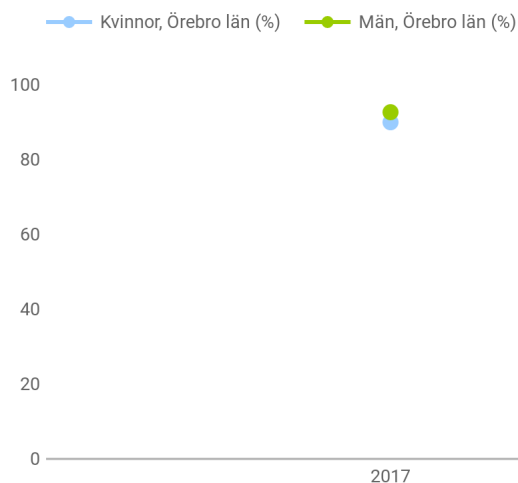
Andel barn i årskurs nio som alltid eller oftast känner sig trygga i bostadsområdet på kvällen ska öka. Skillnaden mellan flickor och pojkar ska minska.

Kommentar

Andelen barn i årskurs 9 som känner sig trygga i bostadsområdet på kvällen har minskat 2020 jämfört med 2017. Skillnaden mellan tjejer och killar, där killar känner sig tryggare än tjejer, kvarstår.

Kommun	Tjejer 2020	Killar 2020	Totalt 2020
Askersund	91%	100%	95%
Hällefors	90%	93%	92%
Lindesberg	84%	97%	91%
Degerfors	80%	95%	88%
Nora	78%	96%	87%
Hallsberg	80%	90%	86%
Örebro	80%	92%	86%
Karlskoga	78%	91%	85%
Lekeberg	77%	100%	84%
Laxå	71%	89%	82%
Kumla	76%	85%	80%
Ljusnarsberg	56%	93%	72%
Örebro län	80%	92%	86%

Trygghet i närmiljön – vuxna

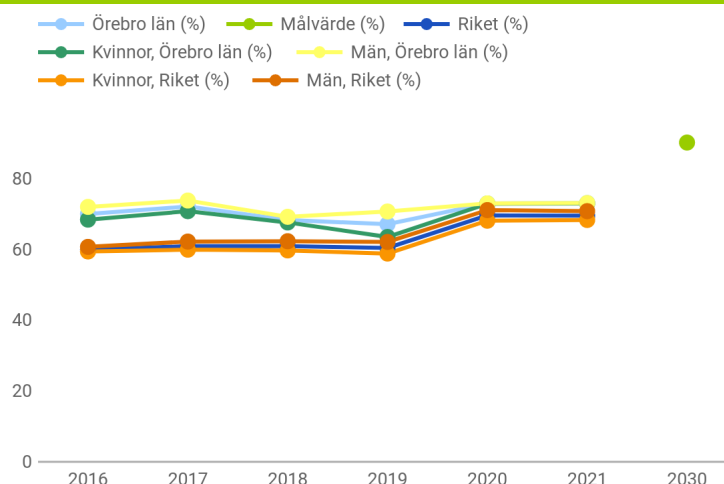
Mål 2030

Andel vuxna som känner sig trygga i bostadsområdet ska öka. Skillnaden mellan kvinnor och män samt grupper med olika utbildningsnivå ska minska.

God och jämlik hälso- och sjukvård

Indikatorer: Hög och jämlik livskvalitet

Förtroende

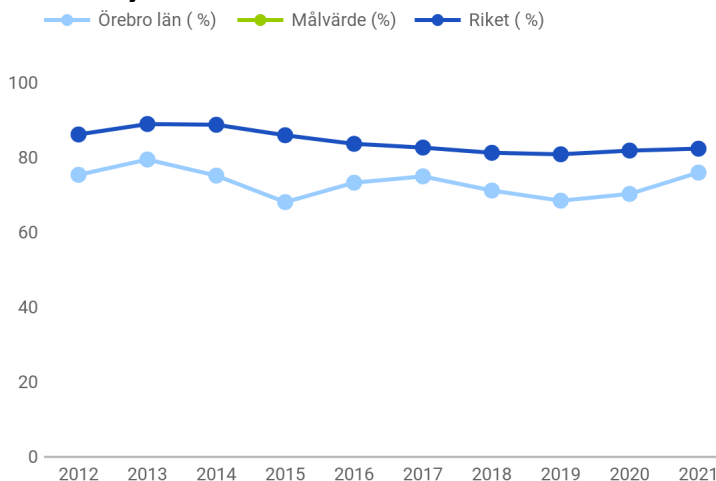
Mål 2030

Andel i befolkningen som har stort eller mycket stort förtroende för hälso- och sjukvården ska öka till minst 90 procent.

Kommentar

Mellan 2019 och 2020 var det en relativt stor ökning i andelen som har stort eller mycket stort förtroende för hälso- och sjukvården i sin helhet, framförallt bland kvinnor. Mellan 2020 och 2021 var andelarna oförändrade både bland kvinnor och män. Örebro län har haft en högre andel jämfört med riket sedan mätningen började 2016 men riket har närmats sig Örebro län de senaste åren.

Tillgänglighet till hälso- och sjukvård

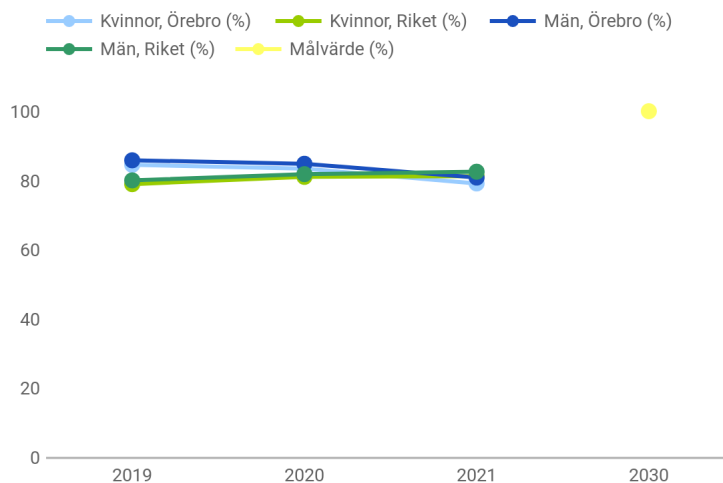
Mål 2030

Andel operationer/åtgärder inom specialiserad vård som görs inom 90 dagar ska öka till 100 procent.

Kommentar

Andel operationer/åtgärder som genomförts inom 90 dagar har ökat till 75,8 procent under år 2021 vilket är högre än både föregående år och startvärdet för år 2016. Fortsätter utvecklingen som under de senaste tre åren finns möjlighet att nå målet till 2030.

Tillgänglighet - Primärvård

Mål 2030

Andelen ska öka till 100 % 2030

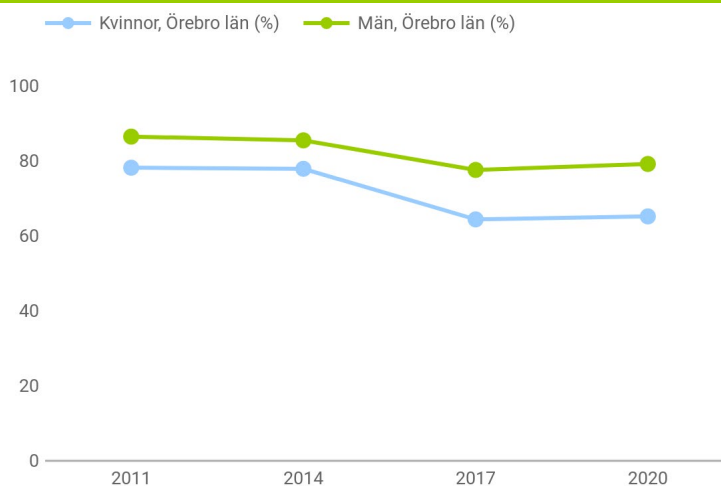
Kommentar

Andel patienter i primärvården som fått bedömning inom 3 dagar har fortsatt sjunka 2021 jämfört med 2020 och 2019. Andelen bland män är fortsatt högre jämfört med andelen bland kvinnor.

God och jämlik folkhälsa

Indikatorer: Hög och jämlik livskvalitet

Självskattat hälsotillstånd - unga

Mål 2030

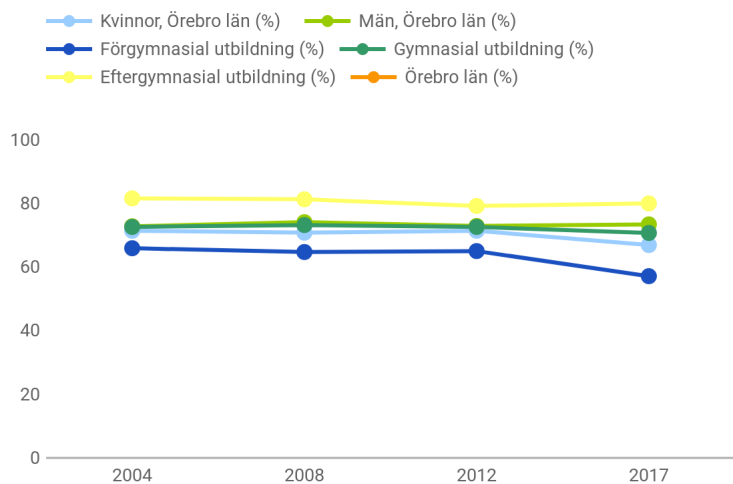
Andel unga i årskurs två på gymnasiet som anser sig ha gott allmänt hälsotillstånd ska öka jämfört med 2017. Skillnaden mellan kvinnor och män ska minska.

Kommentar

I början av år 2020 genomfördes undersökningen Liv & hälsa ung straxt innan pandemin hade börjat eskalera. För att följa upp om ungdomars livssituation såg annorlunda ut ett år senare med en världsomfattande pandemi genomfördes i början av 2021 en uppföljande undersökning i ett urval av länets skolor. Andelen som uppger sig ha bra eller mycket bra allmänt hälsotillstånd hade minskat något totalt sett i hela undersökningen, från 73 till 70 procent.

Kommun	Kvinnor 2020	Män 2020	Totalt 2020
Laxå		86%	80%
Askersund	76%	74%	75%
Hallsberg	72%	77%	74%
Örebro	66%	81%	74%
Kumla	64%	82%	73%
Lekeberg	54%	83%	70%
Degerfors	67%	74%	70%
Lindesberg	60%	81%	69%
Karlskoga	67%	70%	68%
Hällefors	61%	76%	67%
Ljusnarsberg	53%		57%
Nora	53%	62%	56%
Örebro län	65%	79%	72%

■ Självskattat hälsotillstånd - vuxna

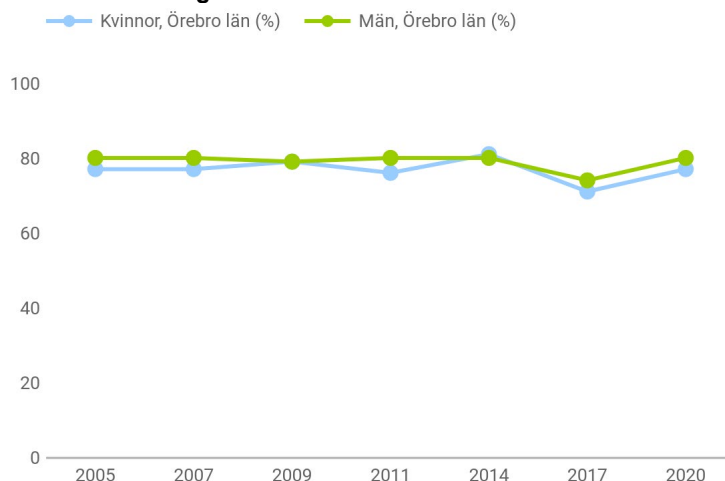

Mål 2030

Andel vuxna som anser sig ha gott allmänt hälsotillstånd ska öka jämfört med 2017. Skillnaden mellan kvinnor och män samt med olika utbildningsnivå ska minska.

Levnadsvanor - fysisk aktivitet - unga

Mål 2030

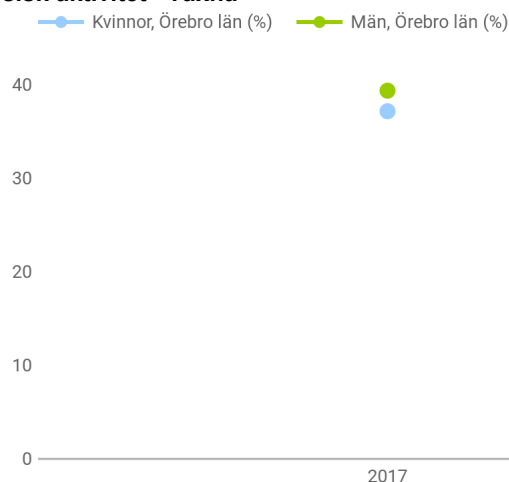
Andel unga i årskurs två på gymnasiet med god fysisk aktivitet ska förbättras jämfört med 2017. Skillnaden mellan kvinnor och män ska minska.

Kommentar

I början av år 2020 genomfördes undersökningen Liv & hälsa ung straxt innan pandemin hade börjat eskalera. För att följa upp om ungdomars livssituation såg annorlunda ut ett år senare med en världsomfattande pandemi genomfördes i början av 2021 en uppföljande undersökning i ett drygt tjugotal av länets skolor med elever i årskurs nio och gymnasiets år 2. Andelen elever som rör sig minst 60 minuter per dag och tränar minst 3 gånger i veckan hade då sjunkit från 29 till 22 procent hos kvinnor och från 46 till 39 procent hos män.

Skolkommun	Kvinnor 2020	Män 2020	Totalt 2020
Degerfors	91	97	95
Lindesberg	88	83	85
Karlskoga	85	76	81
Hallsberg	79	76	77
Örebro	74	81	77
Hällefors		67	67
Örebro län	77	80	78

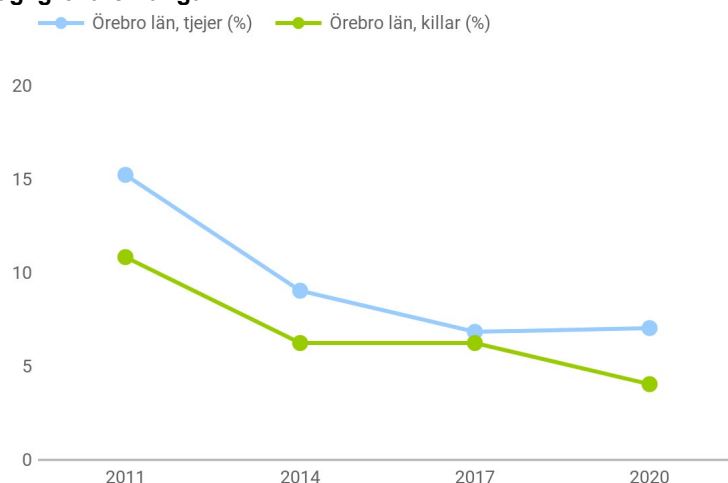
Levnadsvanor - fysisk aktivitet - vuxna

Mål 2030

Andel vuxna med god fysisk aktivitet ska förbättras jämfört med 2017. Skillnaden mellan kvinnor och män samt mellan grupper med olika utbildningsnivå ska minska.

Levnadsvanor - dagligrökare - unga

Mål 2030

Andel unga i årskurs två på gymnasiet som röker dagligen ska minska jämfört med 2017. Skillnaden mellan kvinnor och män ska minska.

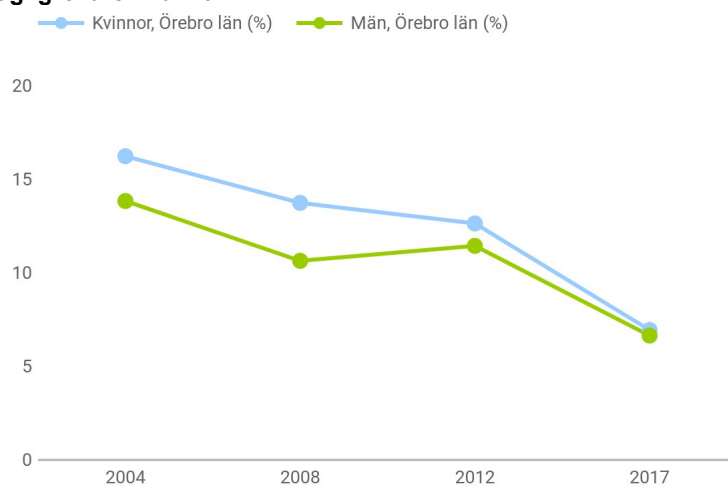
Kommentar

I början av år 2020 genomfördes undersökningen Liv & hälsa ung straxt innan pandemin hade börjat eskalera. För att följa upp om ungdomars livssituation såg annorlunda ut ett år senare med en världsomfattande pandemi genomfördes i början av 2021 en uppföljande undersökning i ett drygt tjugotal av länets skolor med elever i årskurs nio och gymnasiets år 2. Andelen dagligrökare hade ökat marginellt bland kvinnor och minskat något bland män.

Kommun	Kvinnor 2020	Män 2020	Totalt 2020
Hällefors	4%	0%	2%
Kumla	5%	1%	3%
Degerfors	7%	0%	3%
Nora	3%	3%	3%

Askersund	3%	5%	5%
Karlskoga	5%	5%	5%
Örebro	7%	2%	5%
Hallsberg	7%	6%	6%
Lindesberg	7%	6%	7%
Ljusnarsberg	7%		9%
Laxå		14%	11%
Lekeberg	15%	11%	13%
Örebro län	7%	4%	5%

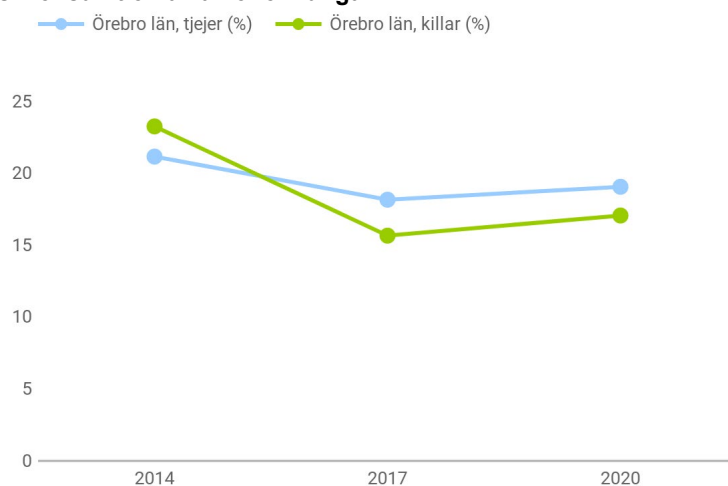
Levnadsvanor - dagligrökare - vuxna

Mål 2030

Andel vuxna som röker dagligen ska minska jämfört med 2017. Skillnaden mellan kvinnor och män samt mellan grupper med olika utbildningsnivå ska minska.

Levnadsvanor - riskkonsumtion av alkohol - unga

Mål 2030

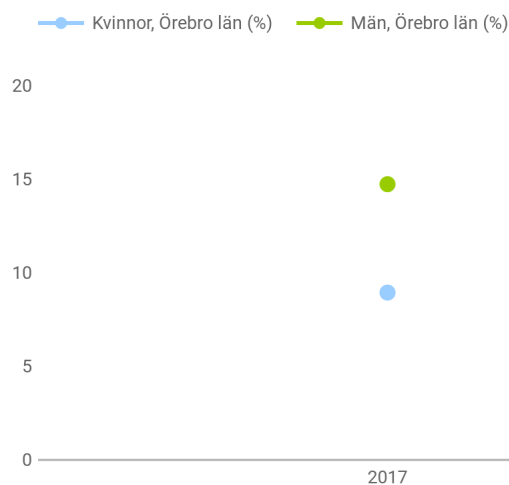
Andel unga i årskurs två på gymnasiet med riskkonsumtion av alkohol ska minska jämfört med 2017. Skillnaden mellan kvinnor och män ska minska.

Kommentar

Andelen ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet som har riskkonsumtion av alkohol har ökat sedan mätningen 2017 både bland tjejer och killar.

	Kvinnor 2020	Män 2020	Totalt 2020
Laxå		0%	7%
Örebro	16%	14%	15%
Degerfors	12%	23%	18%
Lindesberg	20%	17%	19%
Hallsberg	23%	16%	19%
Nora	30%	7%	20%
Kumla	20%	25%	22%
Hällefors	18%	30%	23%
Askersund	11%	34%	24%
Karlskoga	30%	23%	27%
Lekeberg	20%	35%	27%
Ljusnarsberg			37%
Örebro län	19%	17%	18%

Levnadsvanor - riskkonsumtion av alkohol - vuxna

Mål 2030

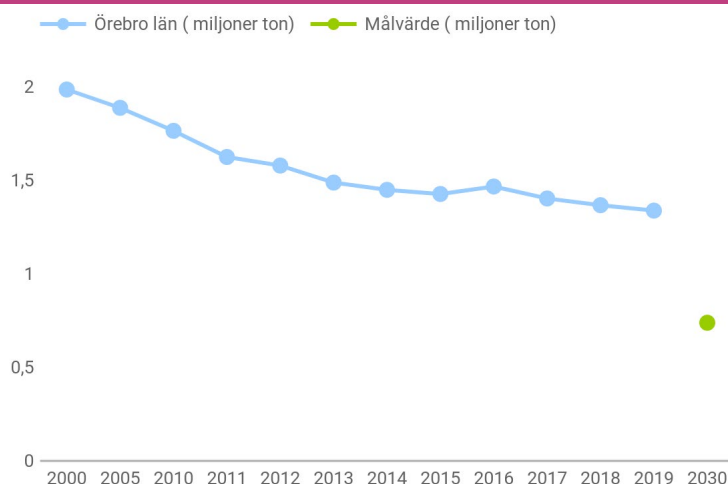
Andel vuxna med riskkonsumtion av alkohol ska minska jämfört med 2017. Skillnaden mellan kvinnor och män samt mellan grupper med olika utbildningsnivå ska minska.

God resurseffektivitet

Minskad klimatpåverkan

Indikatorer: God resurseffektivitet

◆ **Utsläpp av växthusgaser ska minska. Ton koldioxidekvivalenter ska minska med 60 procent till år 2030 jämfört med 2005.**

Mål 2030

Ton koldioxidekvivalenter per år ska minska med 60 procent till år 2030 jämfört med år 2005.

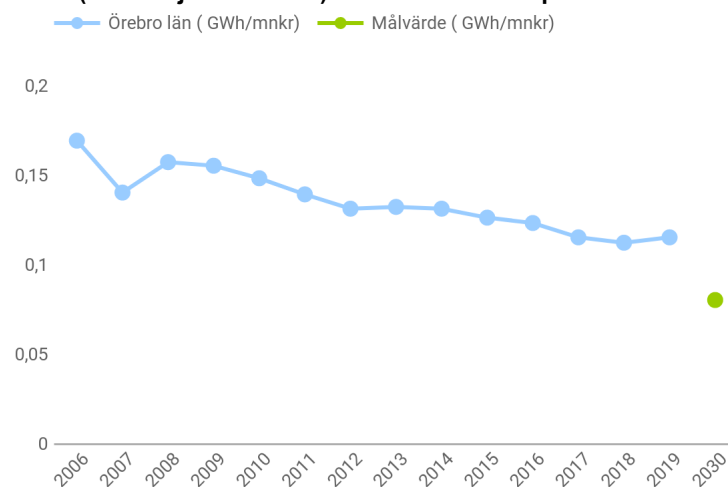
Kommentar

Indikatorn följs upp en gång per år.

Enligt den senaste mätningen som avser 2019 har växthusgaserna i länet minskat med 2,1 procent. Det är alldeles för lite, minskningen måste vara minst 6 procent per år sedan 2010 för att målvärdena till 2030 och 2045 ska kunna nås.

Senaste mätningen från 2019 visar en minskning jämfört med 2018. Utsläppen under 2019 uppmätte den lägsta nivån någonsin sedan mätningen började 1990. Trots det är förändringstakten troligtvis för långsam för att målvärdet ska kunna nås till 2030. Utsläpp från transporter har minskat med 24 procent sedan 2010 men utgör fortfarande den största delen av utsläppen med 518 tusen ton 2019.

● **Energianvändning i Örebro län ska bli effektivare. Total slutanvändning av energi per bruttoregionalproduktenhet (kWh/miljoner kronor) ska vara minst 50 procent effektivare år 2030 jämfört med 2005.**

med 2005.

Mål 2030

Total slutanvändning av energi per bruttoregionalproduktenhet (GWh/miljoner kronor) ska vara minst 50 procent effektivare jämfört med år 2005.

Kommentar

Indikatorn följs upp en gång per år.

Enligt den senaste mätningen som avser 2019 har energianvändningen per BRP ökat något jämfört med 2018.

Det är viktigt att alla sektorer i länet fortsätter med aktiviteter för att energieffektivisera, då elektrifieringen som är nödvändig för den gröna omställningen kommer att kräva större energianvändning.

Giftfri miljö

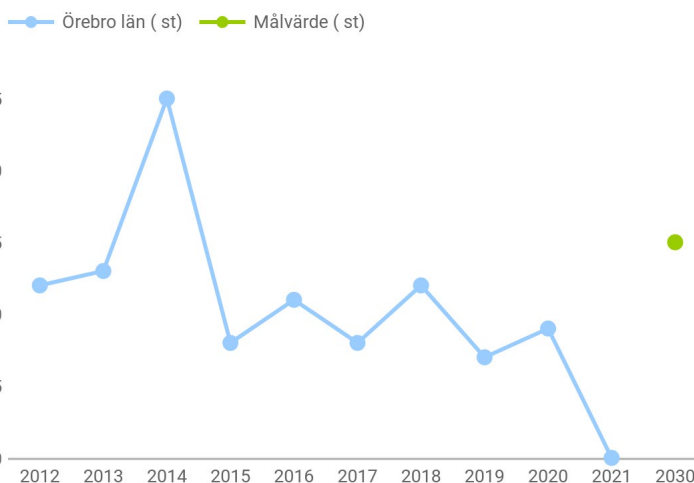
Indikatorer: God resurseffektivitet

— Inga tillgängliga data

Luftföroreningshalter

Mål 2030

Utsläpp till luft av kväveoxider (Nox) ska minska till 2500 ton till 2030.

Förorenade områden

Mål 2030

Antal åtgärdade områden ska öka till 15 områden per år.

Kommentar

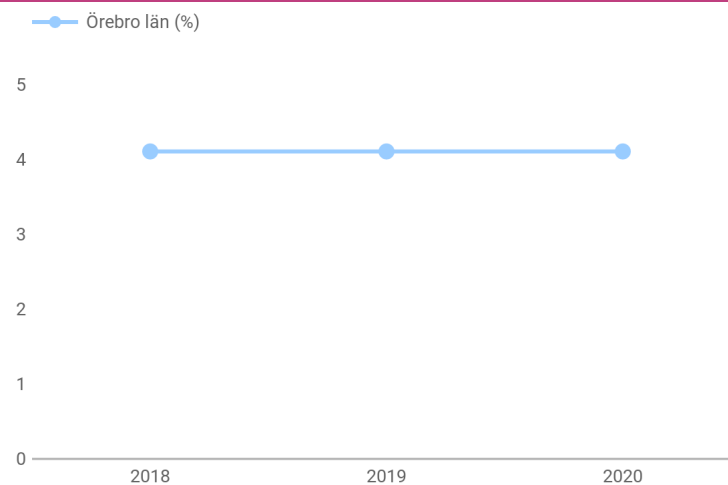
Antalet åtgärdade områden sjönk till noll under 2021 jämfört med omkring tio områden tidigare år. Dock ökade antalet pågående åtgärder med tio områden under 2021 och elva områden under 2020.

Uttagsdatum för statistiken är februari respektive år vilket innebär att antalet ett visst år avser skillnaden mellan februari det aktuella året och februari året efter.

Ökad biologisk mångfald

Indikatorer: God
resurseffektivitet

Användning av skogsmark

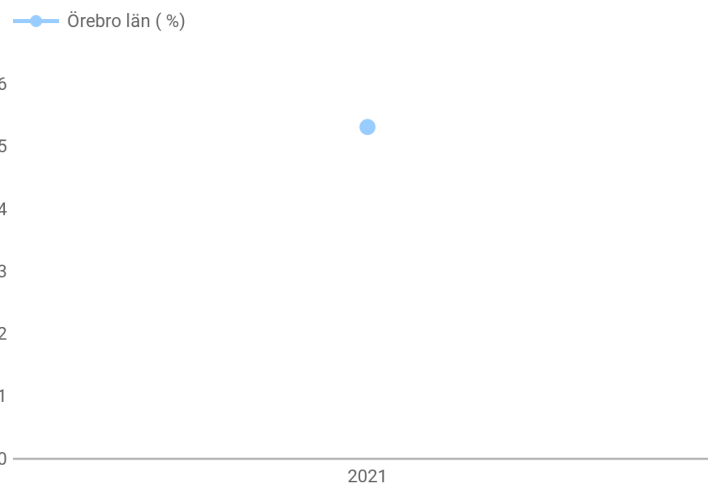
Mål 2030

Andel hektar formellt skyddad produktiv skogsmark ska öka i linje med nationella mål.

Kommentar

Senaste mätningen från 2020 visar att andelen hektar skyddad produktiv skogsmark har ökat till 4,1 procent vilket innebär att målet 3,8 procent till år 2020 har nåtts.

Skyddad natur

Mål 2030

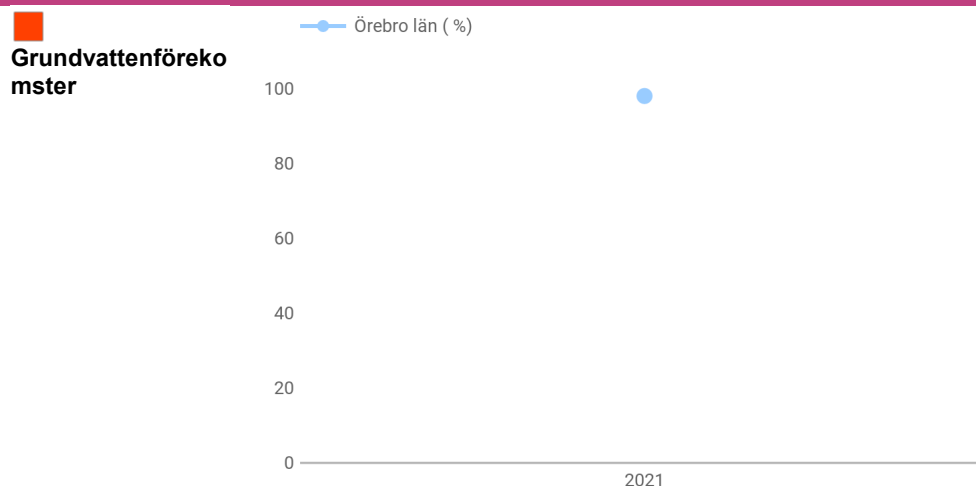
Areal skyddad natur totalt, dividerat med areal totalt i det geografiska området ska öka. Med skyddad natur avses landareal inom nationalpark, naturreservat, naturvårdsområden och biotopskyddsområde.

Kommentar

Andelen skyddad natur var 5,3 procent både 2020 och 2021 men antalet naturreservat ökade från 286 till 291 stycken och antalet biotopskyddsområden ökade från 334 till 344 så det skedde en ökning av andelen skyddad natur i länet även om det inte slår igenom räknat i procent avrundat till en decimal.

God vattenförsörjning

Indikatorer: God
resurseffektivitet

Mål 2030

Andel grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status ska öka till 99,8 procent till år 2030.

Kommentar

Andelen med god status har minskat till 97,9 procent år 2021 jämfört med 99,1 procent år 2016. Klassningen görs successivt i cykler om flera år och innan en cykel är avslutad är resultaten därför preliminära. Cykel 1 avser 2004-2009, cykel 2 2010-2016 och cykel 3 2017-2021. Källa: Kolada.

Kommun	Andel (%) 2021
Degerfors	100
Hällefors	100
Karlskoga	100
Laxå	100
Lekeberg	100
Ljusnarsberg	100
Nora	100
Örebro	98,4
Lindesberg	96,7
Hallsberg	95,8
Askersund	95,2
Kumla	92,3
Örebro län	97,9

■ Vattenkvalitet Inga tillgängliga data

Mål 2030

För dricksvatten i enskild vattenförsörjning ska andel med otjänlig status gällande kemistatus minska till 4 procent år 2030.

Mer bioekonomi och cirkulära flöden

Indikatorer: God resurseffektivitet

Avfall som materialåtervinns

Inga tillgängliga data

Mål 2030

Andel hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling ska öka till minst 60 procent år 2030.

Kommentar

Andelen ökade något 2019 till 2020 men ökningstakten är för liten för att målet ska kunna nås till år 2030.

Kommun	Andel (%) 2020
Örebro	51
Ljusnarsberg	42
Nora	42
Lindesberg	40
Askersund	38
Hällefors	38
Karlskoga	38
Lekeberg	35
Laxå	33
Degerfors	31
Hallsberg	31
Kumla	-
Örebro län	38

Omställning till ett fossilfritt samhälle

Inga tillgängliga data

Mål 2030

Bioekonomins andel av BRP ska öka till minst 16 procent år 2030.

Kommentar

Senaste tillgängliga statistik avser 2019 och visar att bioekonomins andel av BRP har minskat över tid. Bioekonomins förädlingsvärde i kronor räknat har däremot varit mer eller mindre oförändrat sedan 2015 och antalet förvärvsarbete har ökat relativt mycket. Att bioekonomins *andel* minskat beror alltså på att andra delar av BRP har ökat.

Ökad andel förnybar energi

Indikatorer: God resurseffektivitet

Förnybar energi

Inga tillgängliga data

Mål 2030

Energianvändningen i Örebro län ska år 2030 bestå av minst 80 procent förnybar energi.

Kommentar

Mellan 2015 och 2018 sjönk andelen förnybar energi av energianvändningen från 60,5 till 57,3 procent. 2019 ökade andelen med drygt 2 procentenheter till 59,4 procent. Det krävs fortsatta ökningar i den storleksordningen för att målet om 80 procent år 2030 ska nås.

Av bränsleanvändningen var 57 procent förnybar, av elanvändningen 78 procent och av fjärrvärmens 59 procent förnybar.

■ **Elproduktion från sol, vind och vatten** Inga tillgängliga data

Mål 2030

Elproduktion från sol, vind och vatten ska öka till 2 200 GWh år 2030.

Kommentar

Senaste statistiken från 2019 visar på en mycket stor ökning av elproduktionen jämfört med 2018. Under 2019 ökade den installerade effekten vindkraft från 87 till 225 MW vilken troligen är det främsta bidraget till ökningen.

Det saknas statistik för elproduktion från solcellsanläggningar och i den redovisade statistiken har den därför uppskattats utifrån installerad effekt (1 GWh per MW installerad effekt).

5.1 Bilaga 2: Tabell - handlingsplanernas påverkan på effektmålen

Effektmål	Handlingsplan
Förbättrad kompetensförsörjning	Handlingsplan god, jämlik och jämställd hälsa i Örebro län 2019-2022
	Kunskapslyft barn och unga 2016-2022
	Turism och Friluftsliv
	Civilsamhälle och social ekonomi 2018-2021
	Länsplan för regional transportinfrastruktur 2018-2029
	Digitaliseringsstrategi för Örebro län 2021-2026
	Regional handlingsplan för kompetensförsörjning 2020-2024
	Handlingsplanen för hållbara resor och transporter i Örebro län
Ökad kunskapsintensitet	Handlingsplan för livsmedelskedjan i Örebro län 2018-2023 – hållbar utveckling i hela livsmedelssektorn.
	Handlingsplan god, jämlik och jämställd hälsa i Örebro län 2019-2022
	Örebroregionens Innovationsstrategi för Smart Specialisering
	Handlingsplan för näringsliv och entreprenörskap 2018-2022
	Digitaliseringsstrategi för Örebro län 2021-2026
Ökad innovationskraft	Handlingsplan för livsmedelskedjan i Örebro län 2018-2023 – hållbar utveckling i hela livsmedelssektorn.
	Regional handlingsplan bredband
	Örebroregionens Innovationsstrategi för Smart Specialisering
	Civilsamhälle och social ekonomi 2018-2021
	Handlingsplan för näringsliv och entreprenörskap 2018-2022
	Digitaliseringsstrategi för Örebro län 2021-2026
	Regional handlingsplan för kompetensförsörjning 2020-2024
	Innovationer och förädlad skogsråvara i världsklass
Ökad entreprenöriell aktivitet	Kunskapslyft barn och unga 2016-2022
	Regional handlingsplan bredband
	Örebroregionens Innovationsstrategi för Smart Specialisering
	Civilsamhälle och social ekonomi 2018-2021

Effektmål	Handlingsplan
	Handlingsplan för näringsliv och entreprenörskap 2018-2022
	Länsplan för regional transportinfrastruktur 2018-2029
	Örebro läns regionala kulturplan 2020-2023 - Tillsammans skapar vi ett bättre liv med kultur som kraft
	Digitaliseringsstrategi för Örebro län 2021-2026
	Regional handlingsplan för kompetensförsörjning 2020-2024
	Innovationer och förädlad skogsråvara i världsklass
Ökad nationell attraktionskraft	Handlingsplan för livsmedelskedjan i Örebro län 2018-2023 – hållbar utveckling i hela livsmedelssektorn.
	Turism och Friluftsliv
	Örebroregionens Innovationsstrategi för Smart Specialisering
	Handlingsplan för näringsliv och entreprenörskap 2018-2022
	Länsplan för regional transportinfrastruktur 2018-2029
	Örebro läns regionala kulturplan 2020-2023 - Tillsammans skapar vi ett bättre liv med kultur som kraft
	Digitaliseringsstrategi för Örebro län 2021-2026
	Innovationer och förädlad skogsråvara i världsklass
Ökad global konkurrenskraft	Handlingsplan för livsmedelskedjan i Örebro län 2018-2023 – hållbar utveckling i hela livsmedelssektorn.
	Regional handlingsplan bredband
	Turism och Friluftsliv
	Örebroregionens Innovationsstrategi för Smart Specialisering
	Handlingsplan för näringsliv och entreprenörskap 2018-2022
	Länsplan för regional transportinfrastruktur 2018-2029
	Digitaliseringsstrategi för Örebro län 2021-2026
	Handlingsplanen för hållbara resor och transporter i Örebro län
Ökad tillväxt i näringslivet	Handlingsplan för livsmedelskedjan i Örebro län 2018-2023 – hållbar utveckling i hela

Effektmål	Handlingsplan
	livsmedelssektorn.
	Regional handlingsplan bredband
	Turism och Friluftsliv
	Örebroregionens Innovationsstrategi för Smart Specialisering
	Civilsamhälle och social ekonomi 2018-2021
	Handlingsplan för näringsliv och entreprenörskap 2018-2022
	Länsplan för regional transportinfrastruktur 2018-2029
	Örebro läns regionala kulturplan 2020-2023 - Tillsammans skapar vi ett bättre liv med kultur som kraft
	Digitaliseringsstrategi för Örebro län 2021-2026
	Regional handlingsplan för kompetensförsörjning 2020-2024
	Innovationer och förädlad skogsråvara i världsklass
	Handlingsplanen för hållbara resor och transporter i Örebro län
Ökad produktion inom areella näringar	Handlingsplan för livsmedelskedjan i Örebro län 2018-2023 – hållbar utveckling i hela livsmedelssektorn.
	Digitaliseringsstrategi för Örebro län 2021-2026
	Innovationer och förädlad skogsråvara i världsklass
Goda uppväxtvillkor	Handlingsplan god, jämlik och jämställd hälsa i Örebro län 2019-2022
	Kunskapslyft barn och unga 2016-2022
	Civilsamhälle och social ekonomi 2018-2021
	Länsplan för regional transportinfrastruktur 2018-2029
	Social välfärd
	Örebro läns regionala kulturplan 2020-2023 - Tillsammans skapar vi ett bättre liv med kultur som kraft
	Digitaliseringsstrategi för Örebro län 2021-2026
Goda försörjningsmöjligheter	Handlingsplan god, jämlik och jämställd hälsa i Örebro län 2019-2022
	Kunskapslyft barn och unga 2016-2022
	Civilsamhälle och social ekonomi 2018-2021
	Länsplan för regional transportinfrastruktur 2018-2029

Effektmål	Handlingsplan
	Social välfärd
	Digitaliseringsstrategi för Örebro län 2021-2026
	Regional handlingsplan för kompetensförsörjning 2020-2024
Ökad grad av delaktighet och inflytande	Handlingsplan god, jämlik och jämställd hälsa i Örebro län 2019-2022
	Kunskapslyft barn och unga 2016-2022
	Regional handlingsplan bredband
	Civilsamhälle och social ekonomi 2018-2021
	Länsplan för regional transportinfrastruktur 2018-2029
	Sammanhållen vård och omsorg
	Social välfärd
	Örebro läns regionala kulturplan 2020-2023 - Tillsammans skapar vi ett bättre liv med kultur som kraft
	Digitaliseringsstrategi för Örebro län 2021-2026
Attraktiv boende- och närmiljö	Energi- och klimatprogram
	Handlingsplan god, jämlik och jämställd hälsa i Örebro län 2019-2022
	Turism och Friluftsliv
	Länsplan för regional transportinfrastruktur 2018-2029
	Örebro läns regionala kulturplan 2020-2023 - Tillsammans skapar vi ett bättre liv med kultur som kraft
	Digitaliseringsstrategi för Örebro län 2021-2026
	Handlingsplanen för hållbara resor och transporter i Örebro län
God och jämlik hälso- och sjukvård	Kunskapslyft barn och unga 2016-2022
	Regional handlingsplan bredband
	Örebroregionens Innovationsstrategi för Smart Specialisering
	Sammanhållen vård och omsorg
	Social välfärd
	Digitaliseringsstrategi för Örebro län 2021-2026
God och jämlik folkhälsa	Handlingsplan för livsmedelskedjan i Örebro län 2018-2023 – hållbar utveckling i hela livsmedelssektorn.
	Handlingsplan god, jämlik och jämställd hälsa i Örebro län 2019-2022

Effektmål	Handlingsplan
	Kunskapslyft barn och unga 2016-2022
	Turism och Friluftsliv
	Civilsamhälle och social ekonomi 2018-2021
	Länsplan för regional transportinfrastruktur 2018-2029
	Social välfärd
	Örebro läns regionala kulturplan 2020-2023 - Tillsammans skapar vi ett bättre liv med kultur som kraft
	Digitaliseringsstrategi för Örebro län 2021-2026
	Regional handlingsplan för kompetensförsörjning 2020-2024
	Innovationer och förädlad skogsråvara i världsklass
	Handlingsplanen för hållbara resor och transporter i Örebro län
Minskad klimatpåverkan	Energi- och klimatprogram
	Handlingsplan för livsmedelskedjan i Örebro län 2018-2023 – hållbar utveckling i hela livsmedelssektorn.
	Regional handlingsplan bredband
	Örebroregionens Innovationsstrategi för Smart Specialisering
	Handlingsplan för näringsliv och entreprenörskap 2018-2022
	Länsplan för regional transportinfrastruktur 2018-2029
	Digitaliseringsstrategi för Örebro län 2021-2026
	Innovationer och förädlad skogsråvara i världsklass
	Handlingsplanen för hållbara resor och transporter i Örebro län
Giftfri miljö	Länsplan för regional transportinfrastruktur 2018-2029
	Handlingsplanen för hållbara resor och transporter i Örebro län
Ökad biologisk mångfald	Energi- och klimatprogram
	Handlingsplan för livsmedelskedjan i Örebro län 2018-2023 – hållbar utveckling i hela livsmedelssektorn.
	Innovationer och förädlad skogsråvara i världsklass
	Handlingsplanen för hållbara resor och transporter i Örebro län

Effektmål	Handlingsplan
Säkrad vattenförsörjning	Energi- och klimatprogram

Postadress Region Örebro län, Regional utveckling, Box 1613, 701 16 Örebro, E-post: regionalutveckling@regionorebrolan.se
Besöksadress Eklundavägen 1, Örebro, Tel: 019-602 10 00, Organisationsnummer: 232100-0164

www.utveckling.regionorebrolan.se/rus